МАРҲАБО, УЛУҒ АЙЁМ!

ҚЎЛИ ГУЛ қурувчилар М. Гусева ва А. Паршиналар янги Тошкентни бунёд этиш ишига ўз муносиб ҳиссаларини қўшишяпти. Шу кунларда улар Свердловск қурилиш поездининг меҳнатсевар коллективи билан пойтахтимизнинг 4-кварталида янги уйлар барпо қилишяпти.
А. Тўраев фотоси.

● *Коммунизмнинг шонли бунёдкори, озодлик, тинчлик ва меҳнаткашлар бахт-саодати учун мард курашчи—улуғ совет халқига шон-шарафлар!*

● *Совет социалистик давлатининг мустаҳкам негизи—ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонлар иттифоқи мустаҳкамлансин ва гуллаб яшнайверсин!*

(КПСС Марказий Комитетининг 1-Май Чақириқларидан).

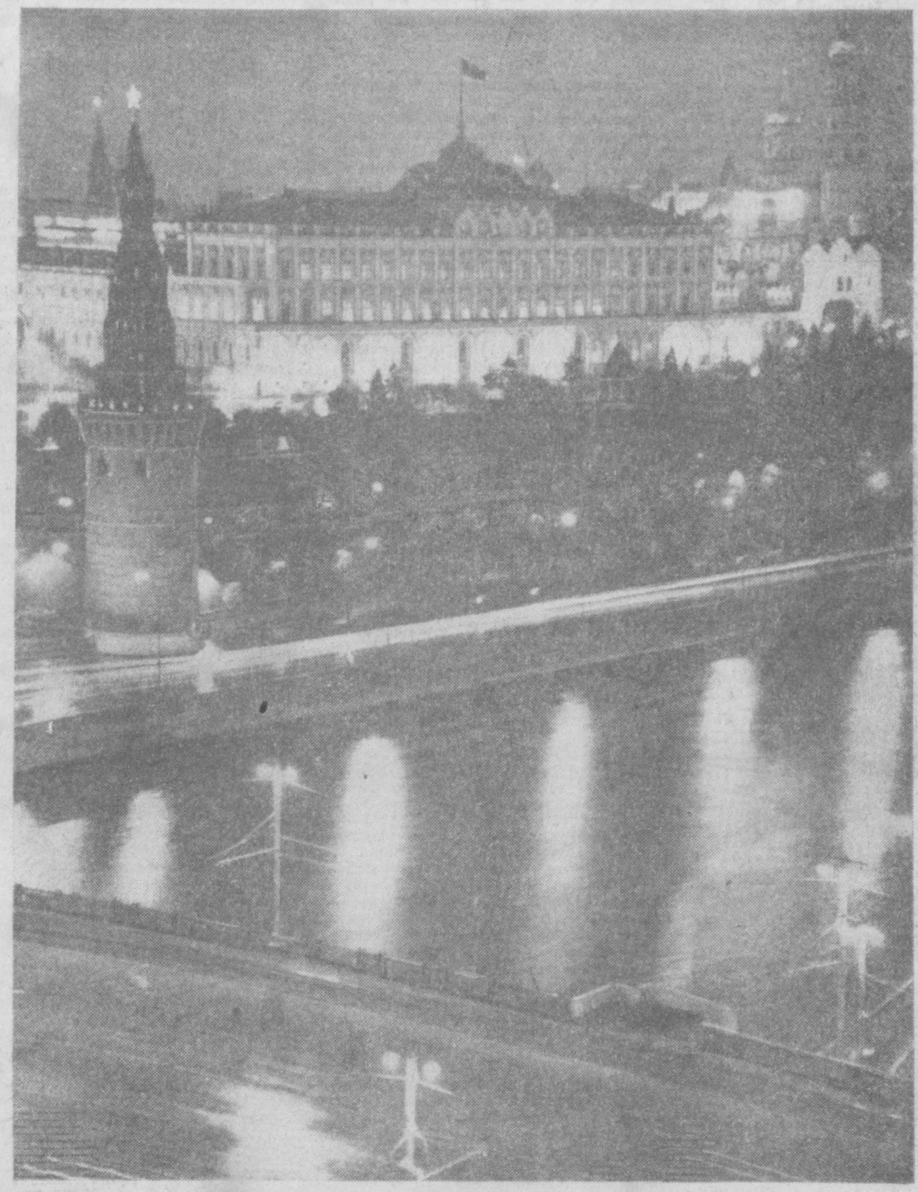

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

В. Соболев ва В. Будан фотоси. (ТАСС).

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 84 (3822).

30 АПРЕЛЬ
СЕШАНБА
1968 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

1-МАЙГА МЕҲНАТ СОВҒАЛАРИ

ПАРВАРИШ БОШЛАНДИ

Янгийўл районининг илғор колхозларида ёмғирдан сўнг чигитлар текис униб чиқа бошлади. Барвақт ташланган майдонларда ниҳоллар қатор бўлиб қолди.

Фрунзе номли колхознинг илғор звеноларида ҳам барвақт ташланган уруғ униб чиқди. Пахтакорлар яшил қаторлар ҳосил бўлган майдонларда ғўзага ишлов беришни бошлаб юбордилар.

Раҳим Тўлаганов бошлиқ звено аъзолари чигитни саккиз иш кунида экиб олган эдилар. Ҳозир 48 гектар майдоннинг ярмидан кўпида уруғ бехато униб чиқди. Механизатор Тўлаганов рулга ўтириб, ғўза қатор ораларини парвариш қилишга киришди.

В. БОБОХОНОВ.

МУСОБАҚА ҒОЛИБЛАРИ

Область партия комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Совети 1968 йил биринчи кварталида область шаҳарлари ва районларининг саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа коллективлари ўртасидаги социалистик мусобақа якунларини қараб чиқдилар.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи КАЛИНИН РАЙОН (район партия комитетининг секретари М. К. Камолов, район ижроия комитетининг раиси М. Тожиев ўртоқлар) саноат корхоналари, қурилиши, транспорт ва алоқа коллективларига берилди.

* * *

Область партия комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Совети 1968 йил биринчи кварталида область қурилиш-монтаж трестлари ва ихтисослаштирилган бошқармалари ўртасидаги социалистик мусобақа якунларини қараб чиқди.

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи ва 1000 сўмлик пул мукофоти Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг 1-«СТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ» ТРЕСТИ КОЛЛЕКТИВИГА (трест бошқарувчиси А. С. Иоффе, партия ташкилотининг секретари И. А. Пак, маҳаллий комитет раиси Р. М. Сахаров ўртоқлар) берилди.

Область партия комитети область ижроия комитети ва область касаба союзлари Совети 1-ОБЛАСТЛАРАРО АВТОМОБИЛЬ ТРЕСТИ (бошқарувчиси А. Ф. Куницин, партия ташкилотининг секретари С. С. Калиевский, маҳаллий комитет раиси В. Г. Каюдин ўртоқлар), «УЗБЕКШАХТОСТРОЙ» ТРЕСТИ (бошқарувчиси А. Н. Кузнецов, партия ташкилотининг секретари М. С. Петренко, бирлашган қурилиш комитетининг раиси А. Ф. Муравицкий ўртоқлар), 6-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИ (бошқарувчиси Б. А. Зайцев, партия ташкилотининг секретари Н. А. Дубкова, бирлашган қурилиш комитетининг раиси Н. А. Мазурин ўртоқлар) коллективларининг яхши ишлаганликларини қайд қилди.

Интернационал тарбияга бағишланган республика конференцияси тамом бўлди

Тошкентда «Партия ўқуви системасида интернационал тарбия масалалари» проблемасига бағишланган республика илмий-назарий ва методик конференцияси тўрт кун давом этди.

Мажлисда секцияларнинг раҳбарлари — КПСС тарихи ва В. И. Ленин биографияси секциясининг раҳбари, тарих фанлари доктори, профессор Ҳ. Т. Турсунов, Сиёсий иқтисод секциясининг раҳбари, иқтисод фанлари доктори, профессор О. М. Аминов, Марксизм-ленинизм фалсафаси ва илмий коммунизм секциясининг раҳбари, фалсафа фанлари доктори, профессор Э. Ю. Юсупов, Комсомол сиёсий маорифи секциясининг раҳбари Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети секретари Р. Р. Алимовнинг ахборотлари тингланди.

Конференция партия ўқуви ва комсомол сиёсий маорифи системасида интернационал тарбияни янада яхшилаш масалалари юзасидан берилган тавсияларни якдиллик билан тасдиқлади. Якунловчи мажлисда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов нутқ сўзлади.

Конференциянинг якунловчи мажлисида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлимининг мудири В. И. Степаков, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат М. Т. Турсунов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

БУГУН ЛЕНИН МАЙДОНИДА

Пойтахтимиздаги Ленин майдонида 19 қаватли маъмурий бино жадал суръатлар билан қад кўтармоқда. Объектни 11-«Висотстрой» трестига қарашли 1-қурилиш бошқармаси коллективи барпо этаяпти. Шу кунларда бинонинг иккинчи қаватида иш олиб борилмоқда.

Қурилиш тўрсимон график асосида олиб борилаётганлиги сабабли қурилиш жадал бораяпти. Темир-бетон конструкциялари, қоришмалар ўз вақтида етказиб берилмоқда. Бинокорлар шу йилнинг ўзидаёқ 10 қаватни монтаж қилишга аҳд қилишган.

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги номини олган Ф. Кузмин бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси аъзолари меҳнатда барчага ўрнак бўлишмоқда. Пайвандчилар кунлик топшириқларини ортиғи билан бажармоқдалар. Л. Шарипов бошлиқ бетончилар бригадаси, М. Груздев раҳбарлик қилаётган дурадгорлар бригадаси ҳам улардан қолишмаётир.

Ленин майдонининг иккинчи навбатини реконструкциялаш ҳам муваффақиятли тугалланмоқда. Бинокорлар объектда тер тўкиб меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг ҳар бири ўз вазифасини сидқидилдан бажармоқда. Чунки объект доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигигача тўла қўлдан чиқарилиши керак. Ўшанда бу майдон Тошкентнинг энг гўзал жойларидан бири бўлиб қолади.

Ҳ. СУЛТОНОВ.

Ўрта Чирчиқдаги Энгельс номли колхоз механизаторлари ғўзанинг дастлабки парваришини бошлаб юбормоқдалар. Чапдаги суратда: илғор механизатор Оғабек Алметовни кўриб турибсиз. Ўнгдаги суратда: механизаторлардан Я. Нурматов, Т. Баратов ва С. Оқилбоев ўртоқлар тракторга ўрнатилган маданий-маиший кутини кўздан кечирмоқдалар.

Н. Тўраев фотолари.

Жаҳон ЯНГИЛИКЛАРИ

БУДАПЕШТДАГИ МАЖЛИС

БУДАПЕШТ, 29 апрель. (ТАСС). Коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро кенгашига тайёргарлик кўрувчи комиссиянинг мажлиси кеча кечқурун Будапештда ўз ишини тамомлади.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ ВАТАНПАРВАРЛАРИ ҲУЖУМ ҚИЛМОҚДАЛАР

ХАНОЙ, 29 апрель. (ТАСС). Вьетнам Информация агентлиги Озодлик агентлигининг маълумотига асосланиб қуйидагиларни хабар қилади: Жанубий Вьетнам Озодлик халқ қуролли кучларининг жангчилари 25 апрелда Лангпечанг ва Лангвуктанг районида душман қўшинларига ҳужум қилиб, иккита взводни бутунлай сафдан чиқардилар ва бир самолётини уриб туширдилар. Худди шу куни халқ қуролли кучларининг жангчилари душманнинг команда постини ва артиллерия позициясини ўққа тутдилар. Улар Американинг қирққа яқин солдатини сафдан чиқардилар, битта вертолётни шикастлантирдилар ва қурол-яроғ сақланадиган омборини портлатиб юбордилар.

ИСРОИЛНИНГ ЯНГИ ИҒВОГАРЛИГИ

АММОН, 29 апрель. (ТАСС). Исроил артиллерияси кеча кечқурун Караме ва Крайме районларини (Иордан дарёси водийси) ўққа тутди, деди бу ерда Иордан ҳарбий вакили. Иордания томони жавоб ўти очди.

Шундан кейинроқ, деди Иордания вакили, Исроил қўшинлари Караме, Крайме, шунингдек Алмушария ва Телсупкар районларини ўққа тутабошладилар. Иордания қуролли кучлари жавоб ўти очдилар. Отишма бир соат давом этди.

Ҳар икки отишма вақтида ҳам, деди вакил, Иордания томони талафот бермади. Отишмалар натижасида Исроилнинг иккита артиллерия позицияси сафдан чиқарилди.

МУҲИМ ҚАДАМ

ДЕҲЛИ. Ҳайдарободда (Андхра Прадеш штати) бирдамлик ва бутун дунёда тинчлик учун кураш бўтун Ҳиндистон конгрессининг сессияси очилди. Бутун Ҳиндистон тинчлик кенгаши ҳамда Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги умум Ҳиндистон уюшмаси ташаббуси билан чақирилган конгресс ўзининг уч кун давом этадиган сессиясида қуйидаги темалардаги докладларни тинглади. «Енгилмас Вьетнам—Миллий озодлик машъалидир», «Араб—Исроил можаросида империалистик план», «АҚШнинг суқулиб кириши—ҳиндистоннинг иқтисодий ривожланиши учун хатарлидир» ва бошқалар.

Конгрессга Ҳиндистоннинг таниқли сиёсий ва жамоат арбоблари, парламент ва штатларнинг қонун чиқарувчи мажлислари депутатлари, ёзувчилар, шоирлар, олимлар таклиф қилинди.

И. Б. ТИТО МОСКВАГА КЕЛДИ

Югославия Социалистик Федератив Республикасининг Президенти, Югославия коммунистлар Союзининг Раиси Иосип Броз Тито Эронга қилган расмий сафари тамом бўлгандан кейин КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг таклифига биноан, дўстона визит билан қисқа муддатга 28 апрелда Теҳрондан Москвага келди.

Внуково аэродромида Иосип Броз Титони Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний, Г. И. Воронов ўртоқлар ва бошқалар кутиб олишди. (ТАСС).

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ — БАЙРОҒИМИЗ

РЕСПУБЛИКА ИЛМИЙ-НАЗАРИЙ ВА МЕТОДИК КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

Биз — интернационалистлармиз. Лениннинг бу сўзлари совет кишисининг ижтимоий онги ва хулқ-атворини ифодалайди.

Социалистик ватанпарварлик, ишчилар синфининг, социалистик революциянинг ишига садоқат, интернационал бурчга содиқлик, халқларнинг дўстлиги ва қардошлигини сидқидиллик билан мустаҳкамлаш — идеологиямизнинг энг муҳим хусусиятлари ва хислатларидандир. Барча совет меҳнаткашларини ана шу руҳда тарбиялаш — ҳар бир партия ташкилотининг, ҳар бир пропагандистнинг бурчидир.

Тошкентда республика илмий-назарий ва методик конференцияси бўлиб ўтди. Конференцияда партия ўқуви системасида интернационал тарбия масаласи муҳокама қилинди. Бу конференцияни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан КПСС Марказий Комитетининг журнали — «Политическое самообразование» редколлегияси уюштирди.

Партия ва комсомол ходимлари тўрт кун мобайнида Москва ва Тошкентнинг таниқли олимлари билан биргаликда кадрларни ғоявий жиҳатдан чиниқтиришнинг актуал проблемаларини муҳокама қилдилар. Конференция қатнашчилари шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларининг интернационалистик онгини шакллантириш ва ривожлантириш ишида республика партия ташкилоти тўплаган тажрибаларни умумлаштирдилар. Улар идеология ишининг форма ва методларини янада такомиллаштириш йўлларини биргаликда белгиладилар.

Биз журналистнинг конференция давомида ўз блокнотига ёзиб олган масалаларни газетхонларнинг эътиборига ҳавола қиламиз. Бу эсдаликлар ялпи ва секция мажлисларида кўтарилган масалаларнинг ҳаммасини ўз ичига олмаслиги мумкин. Қисқа бир ҳисоботда буни батафсил баён қилиш қийин, албатта. Биз фақат айрим муҳим масалалар ҳақида, конференцияда умумлаштирилган қимматли тажрибалар ҳақида сўзлаб беришга ҳаракат қилдик.

Партия пропагандасининг илмий асослари

Тарихий тараққиётнинг ҳозирги босқичи капитализм билан социализм ўртасида идеология курашининг ғоят кескинлашганлиги билан характерланади. Бу босқичда партия ташкилотларининг жанговар вазифаси — меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, хусусан бу ишнинг муҳим таркибий қисми бўлган интернационал руҳда тарбиялаш соҳасидаги бутун фаолиятини юксак даражага кўтаришдан иборат. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовнинг кириш нутқида ва КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлимининг мудири В. И. Степаковнинг докладида таъкидлаб ўтилган бу фикр конференция қатнашчиларининг ялпи мажлисларида ва секция мажлисларида сўзлаган нутқларнинг асосий йўналишини белгилаб берди.

Сўзга чиққан нотиқлар уқтириб ўтдиларки, Ўзбекистон партия ташкилоти идеология ишида, шу жумладан интернационал тарбия соҳасида катта тажриба орттирди. Ҳозирги вақтда бу ишни КПСС Марказий Комитети апрель Пленуми талаблари асосида янада кучайтириш зарур. Социалистик интернационализм принципларини тушунтириб бериш, буржуа пропагандасига асосли зарба бериш, авало коммунистларни КПССнинг миллий муносабатлар соҳасидаги сиёсатининг назарий асослари билими билан пухта қуроллантириш, барча совет кишиларини юксак коммунистик эътиқод, интернационализм ва совет ватанпарварлиги руҳида тарбиялаш — сиёсий маориф системасининг бош йўлидир.

Тарих фанлари докторлари М. Ғ. Ваҳобов, Ҳ. Т. Турсунов ва фалсафа фанлари докторлари М. С. Жўзжонов, Э. Ю. Юсупов, иқтисод фанлари доктори О. М. Аминов, республика Фанлар академиясининг корреспондент аъзолари Р. Х. Аминова ва О. Б. Жамолов, Москва Давлат университетининг доценти А. П. Серцова ва бошқалар шу тўғрида гапириб, интернационализм руҳида тарбиялаш методикасини такомиллаштириш тўғрисида амалий таклифлар киритишди. Машғулотларда ва идеология соҳасидаги ҳамма ишларда совет халқлари ленинча дўстлигининг улуғворлигини, мамлакатимизда миллий масаланинг ҳал этилишини ҳар томонлама кўрсатиб бериш керак эканлиги таъкидлаб ўтилди. КПСС халқларнинг ҳуқуқий тенглиги, дўстлиги ва ўзаро ёрдами ленинча сиёсатини изчиллик билан амалга ошириб келмоқда. Бу сиёсат бизни социалистик миллатларнинг бузилмас қардошлигига олиб келди. Партиянинг ана шу буюк ғалабаси — мамлакатимиз халқларининг қардошларча бирлиги антикоммунизм идеологларини ғазаблантираётганлиги бежиз эмас.

Миллий муносабатлар ўзгармайдиган, қотиб қолган бир нарса эмас. Социал — синфий, иқтисодий, идеологик ва маданий — психологик омилларнинг ҳаммаси ҳаракат қилиб, ўзгариб, ривожланиб бораверишини пайқай билиш керак. Миллатларнинг тараққиётидаги янги ҳолатларни кўрсатиб бериш, кўп миллатли Ватанимиз ҳаётидаги ҳар қандай жараёнларнинг аҳамиятини пухта тушунтириб бериш муҳимдир. Шу билан бирга социалистик миллатларнинг тараққиётидаги икки асосий тенденцияни — уларнинг равнақ топиш ва бир-бири билан яқинлашиш тенденциясини тўғри изоҳлаб беришга ҳаракат қилмоқ керак. Ана шу ҳар иккала жараён объектив характерга эгадир. Ҳар бир миллат бошқа миллатлар олдида ўз экономикаси, маънавий бойлигининг ҳамма фазилатларини очиб бериш билан бирга бошқа миллатлар яратган энг яхши нарсаларнинг ҳаммасини ижодий тарзда ўзлаштириб олишини ҳам тингловчиларга тушунтириб бериш — пропагандистнинг бурчидир. Ўз қобиғида ўралиб қолиш, миллий ҳолатларни кучайтириш ва ривожлантириш йўлинигина тутиш — миллатнинг ўзига зарар етказиш демакдир. Коммунизмнинг моддий техника базаси бутун иттифоқдаги меҳнат тақсимотини эътиборга олиб, СССРдаги барча халқларнинг куч-ғайрати билан вужудга келтирилишини уқтириб ўтиш керак. Бу соҳада зўр ғайрат билан қилинадиган ишларнинг самараси барча республикалар ҳамда областларнинг биргалашиб ҳаракат қилишлари ва бир-бирларига ёрдам беришларига кўп жиҳатдан боғлиқдир

Идеология ходимлари совет кишилари маънавий қиёфасининг муҳим хислатлари бўлган интернационализм ва атеизм бир-бирини тақозо этганлигини ва бир-бирига кўмаклашганлигини ҳеч қачон эсдан чиқармасликлари керак. Интернационалистик идеология диний дунёқараш асосларига путур етказади. Шу билан бирга илмий дунёқараш бўлмиш атеизм миллий манфаатларнинг бутун совет халқи манфаатлари билан чамбарчас бирлигини тўғри тушуниб олишга, интернационализмни ривожлантиришга ёрдам беради.

Фалсафа фанлари доктори профессор Ҳ. Х. Хоназаров конференция қатнашчиларининг эътиборини рус тилининг меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялашдаги ролига жалб этди. Бизнинг мамлакатимизда миллий тиллар равнақ топиши учун барча имкониятлар бор. Ўз она тили асосидаги бирлик миллатнинг энг муҳим белгиси бўлиб қолади. Аммо, айни вақтда рус тили миллатлар ўртасидаги алоқа воситаси бўлиб қолди. Шундай қилиб, халқларнинг совет ва жаҳон маданиятининг ҳамма бойликларидан баҳраманд бўлиш воситаси, турли миллатларга мансуб кишиларнинг алоқа боғлаш воситаси сифатида рус тилини кенг ўрганиш миллий тиллар тараққиёти билан бир вақтда содир бўлмоқда. Кўп миллатли мамлакатимиз шароитларида тил тараққиётидаги ягона бир жараённинг ана шу ҳар иккала томонини бир-бирига қарама-қарши қўйиш хато бўлур эди

Партия ўқуви ва комсомол сиёсий маорифи системасининг ҳамма бўғинларида социалистик интернационализм ғояларини ҳар томонлама чуқур пропаганда қилиш керак. В. И. Ленин таржимаи ҳолини, сиёсий билимлар асосларини, КПСС тарихи, сиёсий иқтисод, фалсафани ва марксизм-ленинизмнинг айрим назарий проблемаларини ўрганиш вақтидаёқ бунга эътибор бериш лозим.

Ҳаёт билан ҳамнафас

Сўзга чиққанларнинг ҳаммаси пропаганда конкрет характерда бўлиши керак, деган фикрни таъкидлаб ўтишди. Миллатлар ва миллий муносабатлар тўғрисидаги маркс-ча-ленинча таълимотнинг ҳар бир қоидаси кишиларнинг онгига яхшироқ сингиб бориши учун бу таълимотни тингловчига яқин ва унинг ҳаёти билан бевосита алоқадор бўлган фактлар асосида баён қилиш керак.

Андижон область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов область марказида жойлашган машинасозлик заводи пропагандистларининг ташаббуси тўғрисида гапирди. Бу заводда корхона коллективининг кун сайин қилаётган меҳнати суҳбатлар учун асос қилиб олинади.

Ҳаёт билан ҳамнафас бўлиш — «Савай» совхози пропагандистларининг ҳам фаолияти учун характерли хусусиятдир. Совхоз пропагандистларининг конспектларида хўжалик коллективига уюшган кўп миллат вакилларининг ҳамдўстлиги тўғрисидаги, шунингдек Болгариядан келиб «Савай» совхози тажрибасини ўрганган пахтакорлар тўғрисидаги хотираларни ўқиш мумкин.

Тошкентдаги электрон техника заводининг пропагандисти А. Т. Ефимов конференция минбарига чиқиб бундай деди: Мен марксизм ленинизм асослари мактабида совет халқлари бирлиги ва дўстлигининг ҳаётбахш кучини таърифлаб берганимда зилзиладан зарар кўрган шаҳарни тиклашда қардош республикаларнинг иштирокига доир маълумотларни келтирдим. Қизғин суҳбат программада кўрсатилган материалларни пухта ўзлаштириб олишга ёрдам берди.

Фарғона область партия комитетининг секретари А. М. Маҳмудов қуйидагиларни айтди: Қўқон пропагандистлари Октябрь революцияси, гражданлар уруши ва Улуғ Ватан уруши ветеранлари билан учрашувларни уюштирмоқдалар. Ана шу воқеалар қатнашчиларининг жонли сўзи тингловчиларнинг назарий хулосаларни аниқроқ тушуниб олишлари учун имконият туғдиради.

Конференцияда таъкидлаб ўтилганидек, ҳозирги вақтда юздан ортиқ миллат кишилари бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилаётган Ўзбекистоннинг бутун тарихи, унинг ўтмиши ҳам, ҳозирги куни ҳам ленинча миллий сиёсат тантанасини яққол тасвирловчи мисол бўла олади, пропагандистларнинг социалистик интернационализм идеялари улуғворлигини кўрсатиб беришлари учун бой материал беради.

Конференцияда сўзга чиққанлар яна бир масала тўғрисида маслаҳат беришди: назарияни замон билан боғлаган ҳолда изоҳлаб берганда юзаки таққослаб кўришларга йўл қўймаслик керак. Бунда гап тингловчиларга тарихий таҳлилни ўргатиш тўғрисида, атрофимиздаги воқелик ҳодисаларига, шу жумладан халқаро ҳаёт воқеаларига маркс-ча-ленинча позицияда туриб, тўғри баҳо беришларига кўмаклашиш тўғрисида боряпти. КПСС Марказий Комитети апрель Пленуми қарорларини пухта пропаганда қилиш — бунга эришиш шартларидан биридир. Партиянинг ленинча ташқи сиёсатини изчил амалга ошириш, халқаро коммунистик ҳаракат ва жаҳон социалистик системаси бирлигини мустаҳкамлашдан иборат бўлган ва КПСС XXIII съезди ишлаб чиққан йўли Пленум қарорларида ўз ифодасини топди.

Пропаганда иши ҳаёт билан маҳкам боғлаб борилган тақдирдагина ҳақиқатдан ҳам жанговар, ҳужумкор характерда бўлиши мумкин. Буржуа идеологлари воқелигимиздаги ҳодисаларни бузиб кўрсатиб, фактларни очиқдан-очиқ сохталаштириш йўлига ўтаётганликларини эътиборга олмай бўлмайди. Бундай хуружларни фош қилиб ташлаш, уларга жуда қаттиқ зарба бериш — партия ходимларининг, сиёсий маориф раҳбарларининг бевосита бурчидир.

Партия комитетлари ҳозирги кунда кишиларни қандай масалалар қизиқтираётганлигини билишлари керак. Улар пропагандистлар олдига интернационализм руҳида тарбиялаш билан боғлиқ бўлган конкрет вазифаларни қўйишлари лозим. Конференция қатнашчилари кўрсатиб ўтганидек, афсуски барча партия комитетлари ҳам маркс-ча-ленинча дунёқарашни шакллантириш учун сиёсий маорифнинг жуда катта имкониятларидан, пропагандистнинг нуфузидан моҳирлик билан фойдаланмоқдалар, деб бўлмайди. Хуллас, идеологик таъсир кўрсатишнинг кўп резервлари ҳали эътибордан четда қолмоқда. Бу резервларни ишга солиш — партия ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир.

Идеология ишида асосий сиймо

Конференция бошланиши олдидан унинг қатнашчилари одатдагича рўйхат столи олдига келдилар. Анкета маълумотлари кейинги йилларда идеология соҳасида ишловчи ходимларнинг составида рўй берган ўзгаришларни жуда яққол кўрсатиб берди. Шаҳар ва қишлоқ пропагандистларининг ғоят кўпчилиги олий маълумотлидир. Уларнинг кўплари катта тажриба тўплаганликлари ҳақида ифтихор билан гапирдилар. Конференция қатнашчилари орасида турли миллатларнинг вакиллари бор эди

Албатта, Тошкентга анча тажрибали ўртоқлар келишди. Бироқ, уларнинг назарий ва методик тайёргарлик даражаси пропагандистларнинг кўп минг кишилик бутун армияси учун кўп жиҳатдан характерлидир. Партия комитетларининг пропагандист кадрларни танлаш ва тарбиялаш соҳасидаги катта ташкилотчилик ишининг бевосита натижаси мана шунда. Бироқ бундан шу соҳадаги ҳамма ишлар қилинди деган хулоса чиқадими? Албатта, йўқ. Конференция пропагандистлар билан иш олиб боришни бундан буён ҳам такомиллаштириш, энг яхши тажрибани умумий мулкка айлантириш зарурлигини кўрсатди.

КПСС тарихи ва В. И. Ленин биографияси секциясининг мажлисида Бухоро область партия комитети сиёсий маориф уйининг консультанти С. С. Вейснинг нутқи катта қизиқиш туғдирди. Марксизм-ленинизм асослари мактабларининг кўп пропагандистлари методик марказнинг ёрдамида В. И. Ленин асарларидан ва бошқа биринчи манбалардан машғулотларда кенг фойдаланмоқдалар.

Мактаб раҳбари П. Т. Ҳайдаров Бухородаги доимий семинарнинг яқинда ўтказилган машғулотларидан бирида «Реакция ва янги революцион кўтарилиш йилларида партиянинг фаолияти (1907—1914 йиллар)» темаси юзасидан машғулотни қандай ўтказганлиги тўғрисида гапириб берди.

Бухоро сиёсий маориф уйи пропагандистлар учун пропагандистлик маҳоратини ўргатадиган радио мактаб ташкил этди. У социалистик интернационализмнинг назарий асосларини ўрганиш вақтида марксизм-ленинизм классикларининг асарларидан фойдаланишнинг энг самарали методларини тушунтириб бериш учун жуда кўп ишлар қилмоқда.

Фарғона областида Ўзбекистон районининг партия ташкилотлари яхши ташаббус кўрсатдилар. Улар пропагандистлардан ўттиз кишини қўшни Тожикистондаги Исфара шаҳрига юбордилар. Уларнинг бу сафари ғоят самарали бўлди. Сафар қатнашчилари қардош республикадаги ўртоқларнинг тажрибасини баҳам кўрдилар, шунингдек тожик халқининг бунёдкорлик меҳнати билан танишдилар. Ҳозирги вақтда Ўзбекистон райони Исфара шаҳридаги пропагандистларнинг келишларини кутмоқда.

Фарғоналиклар Тошкентдан ўрнак олиб, пропагандистларнинг дам олиши тўғрисида, уларнинг билим доирасини кенгайтиришлари тўғрисида ғамхўрлик қилмоқдалар.

Хоразм область партия комитетининг секретари Р. Жуманиёзов айтдики, Урганчда идеология ходимларининг илмий-назарий ва методик конференциялари одат тусини олди. Область сиёсий маориф уйида консультация ва зарур китобларни доим олиб туриш мумкин. В. И. Лениннинг интернационализм проблемаларига доир асарлари виставкалари, ленинча миллий сиёсат, совет халқларининг дўстлиги Хоразм меҳнаткашларига нима берганлигини тасвирловчи стендлар очилди.

Пропагандистлар учун яна қандай ишларни қилмоқ керак? Шарғунлик пропагандист В. П. Хомяк, унинг чустлик ҳамкасби М. Абдусхўжаев, шаҳрисабзлик пропагандист А. Бобомуродов ва конференциянинг бошқа қатнашчилари бу саволга жавоб беришди. Партия комитетлари партия ўқувининг қандай аҳволда эканлигини мунтазам суратда таҳлил этиб туришлари кераклиги айтилди. Сиёсий маориф кабинетларини ва партия пропагандасининг моддий базасини ташкил этган бошқа муассасаларни кўпроқ ташкил этиш керак.

Нашриётлар олдига сиёсий мактаб ва семинарларнинг тингловчилари учун дарслик ва турли қўлланмаларни кўпроқ чиқариш масаласи қўйилди. Марксизм-ленинизм назариясининг энг муҳим қоидаларини равон баён этадиган, халқлар ленинча дўстлигининг улуғворлигини мадҳ этадиган, социалистик мамлакатларнинг ҳаёти билан, капиталистик давлатлардаги пролетариатнинг синфий кураши билан таништирувчи мароқли лекция текстлари ва китобларни нашр этиш лозим. Олимлар, журналистлар, партия ва совет ходимлари уларни яратишга киришмоқлари керак.

Пропагандистлар адиблардан ва кинематографиячилардан совет халқининг қаҳрамонлик йилномаси шонли саҳифаларини очиб берадиган ва коммунистик ахлоқнинг актуал масалаларини кўтарадиган янги бадиий асарларни кутмоқдалар.

Пропаганданинг техникавий воситалари тўғрисида жиддий фикр юритиш пайти келган. Пропагандистни альбом ва бошқа кўргазмали қўлланмалар, диафильмлар билан етарли миқдорда таъминлаш ва иложи бўлса ҳатто магнитофон, кинопроекцион аппаратлар билан ҳам таъминлаш керак.

Ёшларни ғоявий чиниқтириш муҳим иш

Конференцияда тузилган секцияларнинг бири комсомол сиёсий маорифи системасида интернационал тарбия масалаларига бағишланди. Лекин бу масала республика учрашувининг ўзида ҳам фахрий ўрин олди. Бунинг сабаби ҳам маълум. Ёшлар — бизнинг келажагимиз. Шу формулада совет кишилари, коммунистлар ўз болаларининг тақдири бахтли бўлишини ўйлаб, шу тўғридаги оталик ва оналик умидларинигина ифодалаётганлари йўқ Бу формулада коммунистик идеалларнинг узил-кесил ғалабасига, кекса авлод революционерларининг эстафетаси ишончли қўлларда эканлигига бўлган порлоқ ишонч ҳам ифодаланмоқда.

Ўқиш ва ўқитишнинг жуда кўп хилма-хил воситалари ва формалари орқали ёшларни марксизм-ленинизм хазинасидан баҳраманд қилишни, уларни пролетар интернационализми руҳида тарбиялашни Ленин комсомоли ўзининг биринчи даражадаги вазифаси деб билади, дейди Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг секретари Р. Р. Алимов. Нотиқ сиёсий маориф системасидаги янгилик тўғрисида батафсил гапириб ўтди. «Бизнинг ленинчи комсомолимиз», «Кругозор», «Партия тўғрисида суҳбатлар», ва шу каби тўгараклар мана уч йилдирки, комсомол сиёсий маорифининг асосий формалари бўлиб қолди, турли назарий семинарлар, «Прометей», «Глобус» ва бошқа шулар каби сиёсий клублар яхши натижалар бермоқда. Республика йигит ва қизларидан олти юз мингдан кўпроқ киши мана шу сиёсий маориф системасида ғоявий жиҳатдан чиниқтирилмоқда

Кўпгина комсомол ташкилотларининг ишидаги характерли белги шуки, улар интернационализм идеяларини пропаганда қилишга кўпроқ эътибор бермоқдалар. Пропагандистлар СССР халқлари дўстлиги ва қардошлиги принципларининг моҳиятини ва мазмунини СССР халқлари коммунизм ишига, бутун дунё меҳнаткашлари билан қардошларча бирдамлик ишига содиқлигини тингловчиларга ҳар бир машғулотда очиб беришга интилмоқдалар.

Бутун совет мамлакати Ленин комсомолининг 50 йиллигини ва Ильич туғилган куннинг 100 йиллигини байрам қилишга тайёргарлик кўраётган ҳозирги вақтда В. И. Лениннинг ўлмас ўгитлари, ёшларга қолдириб кетган йўл-йўриқлари тўғрисида пропагандистнинг сўзлари айниқса зўр куч билан янграши лозим. ВЛКСМнинг ярим асрлик қаҳрамонона йўли тўғрисида, интернационализм идеяларига ҳамиша содиқ бўлиб келаётган комсомолнинг шонли традициялари тўғрисида ҳар бир машғулотда гапириб ва уқтириб бориш керак.

Ҳар қандай машғулотда ва айниқса комсомол тўгаракларида ва клубларидаги машғулотларда зериктирадиган, қуруқ насиҳатгўй гапларга ўрин бўлмаслиги керак. Мунозара қизиб кетган машғулотгина кўпроқ фойда келтиради. Машғулотда қизғин тортишувлар бўлишидан қўрқмаслик керак.

«Узсельхозтехника» Чимбой район бирлашмасидаги «Кругозор» тўгарагининг пропагандисти Кесимбой Юсупбоев айтдики, биз ёшларни қизиқтиришга, назарияни тарихий изланиш романтикаси билан қўшиб олиб боришимиз керак.

Бу тўгаракда қардош республикаларга бағишлаб ўтказилаётган комсомол кечалари, Россия Федерацияси, Украина, Болтиқ бўйи республикалари, Грузиянинг ишчи ва қишлоқ ёшлари билан, шунингдек Германия Демократик Республикаси, Польшанинг йигит ва қизлари билан хатлар ёзишиб туриш интернационал тарбия мавзуларидаги машғулотларга жуда яхши материал тайёрлаб бермоқда.

Ёшлар ўз атрофларида бўлаётган воқеалардан энг кўп таъсирланадилар, шу билан бирга улар умумий гапларни ёқтирмайди, завқ-шавқ билан тўла ишлар билан шуғулланишни, ўзларининг жўшқин ғайрати ва ташаббусини кўрсата оладиган ишлар билан шуғулланишни маъқул кўришади. Ота-боболар босиб ўтган йўлларни, революцион, жанговар ва меҳнат шуҳрати маршрутларини қидириб бораётган изтопарлар ҳаракати ёшларга айниқса манзур бўлганлиги тасодифий эмас. Бинобарин, кекса авлод вакиллари билан учрашувларни кўпроқ ўтказиб туриш керак, улар қилган қаҳрамонона ишлар ҳамма учун ибратли бўлади.

Комсомолларнинг раҳбарлари конференцияда сўзга чиқиб, турли миллат ёшларида ягона оила бўлиб яшаш ҳис ва туйғуларини ривожлантириш интернационал тарбиянинг қудратли омилларидан бири эканлигини айтиб ўтишди. Социалистик мусобақа, бошқа совет халқларининг маданий бойликлари билан танишиш меҳнатда туғилган мана шундай дўстлик ва ўзаро ишонч ҳис-туйғуларини тобора мустаҳкамлайди. Янгийўл район комсомол комитетининг секретари Д. Қўчқорова рус тили ва адабиёти фестивали ёшларда катта қизиқиш туғдирганлигини айтиб ўтди. Қирқ миллатнинг йигит ва қизлари яшаб турган шу районда Украина, Туркманистон, Қозоғистон санъати арбоблари азиз меҳмон бўлишди.

Тақлид қилишга арзийдиган яна бир мисолни айтиб ўтайлик: Фарғона районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз комсомоллари ўзларига қўшни бўлган Қирғизистондаги бир колхоз ёшларини сиёсий тўгарак машғулотига таклиф қилишди. Шу-шу улар кечаларни, байрамларни, ҳар хил оммавий сайилларни биргаликда ўтказишни одат қилиб олишди.

Шу билан бирга, ёшларни интернационал руҳда тарбиялашдаги жиддий камчиликларни кўрмаслик ҳам хато бўлур эдики, бу ҳақда ҳам конференцияда гапириб ўтилди. Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитети ўтказган социологик тадқиқотлар бир қанча тўгараклар ва сиёсий клубларнинг машғулотларида назарияни ўрганишга енгилтаклик билан қараш, материалларни юзаки ва қуруқ баён қилиб бериш, социал-ижтимоий ҳодисаларни анализ қилиб бермаслик ҳолларига ҳали ҳам йўл қўйилаётганлигини кўрсатиб берди. Тингловчиларнинг ҳаммаси ҳам марксизм-ленинизм классиклари асарларининг биринчи манбаларини ўқиб, ўрганаётганлари йўқ. Тошкент, Самарқанд, Фарғона ва Наманган областларида тарқатилган анкеталардаги саволларга ва бевосита берилган саволларга жавоблар олиш тариқасида ўтказилган социологик тадқиқотлар тингловчиларнинг кўплари ва ҳатто пропагандистлар миллат ва миллий муносабатлар проблемасининг энг муҳим жиҳатларини тузук билмасликларини кўрсатди.

Комсомол сиёсий маорифи системасидаги пропагандистлар составини тағин ҳам яхшироқ мустаҳкамлаш бу камчиликларни йўқотишнинг тўғри йўлидир. Билимлари ва тажрибаси кўп бўлган коммунистлар ёшларнинг мана шундай тўгаракларида машғулотлар олиб боришлари лозим.

Бутун ёшларни интернационал руҳда тарбиялаш масъулияти комсомолнинг зиммасидадир. Студентларга ва мактаб ўқувчиларига кўпроқ эътибор бериш керак.

Пропаганданинг ҳамма формаларидан фойдаланайлик

Интернационал тарбия бериш комплекс тарзда олиб бориладиган ишдир. Конференция қатнашчилари партия ўқуви ва комсомол сиёсий маорифи системасига бутун эътиборни бериш билан бирга, бу ишни пропаганданинг оммавий формаларидан ажратиб қўйганлари йўқ. Чунки одамларнинг дунёқараши фақат тўгараклар ва мактаблардагина шаклланмайди. Турли факторлар — меҳнат ҳам, атрофдаги муҳит ҳам, оиладаги ўзаро муносабатлар ҳам, радио ва телевизион эшиттиришлар, китоблар, спектакллар, кинофильмлар ва шу каби бошқа кўп нарсалар ҳам одамларнинг дунёқарашига ўз таъсирини ўтказади, буни идеология фронтининг ходимлари ҳамиша ҳисобга олиб туришлари лозим.

Нотиқлар Ўзбекистон партия ташкилоти интернационал тарбиянинг турли формаларини моҳирона бир-бирига қўшиб олиб боришда катта тажриба тўплаганлигини мамнуният билан айтиб ўтдилар.

Бу тажрибалар, шунингдек республика пахтакорларининг Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон, Қозоғистон ва Озарбайжон қишлоқ хўжалик меҳнатчилари билан республика саноати ходимларининг Белоруссиядаги, Иваново областидаги, Донбассдаги ва мамлакатнинг бошқа районларидаги ҳамкасб ўртоқлари билан традицион мусобақалари ёшларни интернационализм руҳида тарбиялашга катта хизмат қилмоқда.

Халқлар дўстлиги ва қардошлигининг чинакам байрами бўлаётган ва традицияга айланиб кетган адабиёт ва санъат декадалари ҳам мана шундай хизмат қилмоқда.

Тошкентда яна бир традиция туғилди, у ҳам бўлса Совет Иттифоқи шаҳарлари кунларини ўтказиш традициясидир. Москва ва Ленинград, Киев ва бошқа қардош республикалар пойтахтларининг вакиллари билан ўтказилган учрашувлар ҳали ҳам ҳеч кимнинг эсидан чиққани йўқ. Энди бу ташаббус республикамизнинг бошқа шаҳарларига ҳам ёйилди. Фарғона ва Андижон областларининг меҳнаткашлари ўзларига қўшни бўлган Қирғизистон ва Тожикистон вакилларини туз-насиба билан кутиб олишди. Қорақалпоғистон пойтахти қадимий Хоразм вакилларини кенг қучоқ очиб қабул қилди

Сирдарё область партия комитетининг секретари М. У. Умбетов мажлис аҳлини пахтаоролликлар нинг ташаббуси билан таништирди Улар интернационал дўстлик кечаларини ўтказишни бошлаб беришди. «Огонёк» деб аталган шундай кечаларда юзлаб ўзбеклар, қозоқлар, руслар, украинлар, татарлар қатнашди. Қўшни районлик меҳмонлар қуруқ келишгани йўқ. Улар умумхалқ дастурхонига қўшилган меҳнат ғалабалари тўғрисидаги рапортлар билан келишди. Улар билан келган ҳаваскор артистлар миллий қўшиқ ва рақсларни намойиш қилдилар.

Қашқадарё ва Сурхондарё областларида, бошқа жойларда ҳам интернационал клублар пайдо бўлди. Тошкент ва Наманган паркларида дўстлик карнаваллари ўтказиш яхши одат бўлиб қолди. Илгари дин пешволари миллатчилик мақсадларида фойдаланиб келган эски урф-одатлар ва расм-русмларни янги мазмун билан бойитиш соҳасида ҳам республикада анчагина иш қилинди. Бу соҳада коммунистлар ва комсомоллар ташаббусчилик қилмоқдалар. Тошкент ва Самарқанд, Бухоро ва Хева маҳаллаларида пропагандистлар ва маданият арбоблари янги одатларни кенг жорий қилмоқдалар.

Республика «Билим» жамиятининг ўн минглаб аъзолари социалистик интернационализм идеяларини ўтказишда пропагандистлар билан бирга актив қатнашмоқдалар. Бу оммавий ташкилот правлениеси раисининг ўринбосари Қ. Ф. Фозилхўжаев «Билим» жамияти аъзоларининг ишлари ва планларини айтиб берди.

Хуллас омма орасида олиб бориладиган идеология ишининг формалари ва методлари жуда кўп. Кўрсатмали агитация ҳам, яқинда жамоатчилик асосида тузилган сиёсий ахборот берувчилар ва сиёсий ташкилотчилар институтлари ҳам, маҳаллалар ва уй бошқармаларида оммавий тус олган кинолекториялар ҳам, китобхонлар билан ўтказилаётган учрашувлар ҳам, назарий конференциялар ҳам, монументал санъат пропагандаси ҳам шулар жумласига киради. Коммунистик тарбиянинг мана шу ва бошқа формалари Совет давлатининг юбилейига тайёргарлик даврида ишга солинди. Шаҳар ва қишлоқлардаги меҳнатчиларнинг интернационалистик дунёқарашини шакллантирмоқ ва ривожлантирмоқ учун шу формалардан тағин ҳам кенг фойдаланиш керак. Барча партия ташкилотлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик кўрилаётган кунларда бу тўғрида ғамхўрлик қилишлари лозим.

Газета сўзи ўткирроқ янграсин

Республика конференциясида олимлар ва пропагандистлар билан бир қаторда журналистлар ҳам қатнашди. Улар конференцияга меҳмон бўлиб келганлари йўқ. Ўзбекистондаги газета, радио ва телевидение ходимларининг кўп сонли отряди шундай зарбдор кучки, шу куч ёрдамига суяниб партия ташкилотлари меҳнаткашларни интернационал руҳда тарбиялашда кўпгина иш қилишлари мумкин.

Ильич коллектив пропагандист агитатор ва омманинг ташкилотчиси деб атаган газеталарнинг жуда катта имкониятлари тўғрисида КПСС Марказий Комитети «Политическое самообразование» журналининг бош редактори А. С. Вишняков ўз докладида гапириб ўтди. Совет матбуоти, шу жумладан партия матбуоти Лениннинг пролетар интернационализми идеяларини пропаганда қилишда анчагина тажриба тўплади. Меҳнаткашларнинг коммунистик эътиқодини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш учун ўз имкониятларининг ҳаммасини ишга солиб, партия ташкилотларига ёрдамлашишни вазифа қилиб олган Ўзбекистон журналистлари ҳам бу тажрибага муайян ҳисса қўшдилар.

«Правда Востока» газетасининг редактори В. А. Архангельский, Бухоро область партия комитетининг секретари У. Х. Камолов, Андижондаги назарий семинарнинг раҳбари А. Тен, «Ёш ленинчи» газетасининг редактори Р. Ш. Шоғуломов матбуотнинг, радио ва телевидениенинг бир қанча муваффақиятли чиққан мақолалари ва эшиттиришлари пропагандистларга яхши ёрдам берганлигини айтиб ўтишди.

Социалистик интернационализм масалаларига доир марксизм-ленинизм фанининг айрим қоидаларини ишлаб чиқаётган файласуфлар ва тарихчиларнинг мазмундор мақолалари кейинги вақтларда Ўзбекистондаги газеталарда тез-тез чиқиб турибди. «Совет Ўзбекистони» саҳифаларида босилаётган мақолалар, очерклар, фотографиялар ўзбек халқи ўзининг оғаси рус халқи билан ва СССРнинг бошқа халқлари билан бирга бахтли келажак учун, коммунистик қурилишдаги муваффақиятларни кўпайтириш учун қандай курашганлигини яққол кўрсатиб бермоқда. «Правда Востока», «Ҳақиқати Ўзбекистон», «Ленин байроғи», «Тошкент ҳақиқати», «Андижанская правда» ва бошқа матбуот органлари журналистларининг ҳам ижодий ютуқлари оз эмас. Шу газеталарнинг авторлари орасида таниқли олимлар, халқ хўжалик мутахассислари, партия ва совет ходимлари, корхоналар ва колхозларнинг раҳбарлари кўп. Улар совет жамиятининг яхлит бирлиги тўғрисида, қардош республикаларнинг бир-бири билан яқиндан қилаётган ҳамкорлиги ҳақида, совет халқлари маданиятининг равнақи ва бир-бирига яқинлашуви тўғрисида яхши далиллар билан ва тушунарли услубда ҳикоя қилиб бермоқдалар.

Газеталар, радио ва телевидение қардош республикалар пахтакорлари ва саноат ходимлари мусобақаларининг Уралга, Москвага ва Ленинградга ўзбек газини етказиб бераётган газ қувурлари бинокорлари мусобақасининг қаҳрамонларини яққол кўрсатиб бермоқдалар. Бу соҳада Ўзбекистон журналистлари бошқа совет республикаларидаги ўз ҳамкасблари билан қўлни-қўлга бериб ишламоқдалар. Мана шундай ижодий ҳамдўстлик туфайли газеталарнинг бирлашган сонларини чиқариш фикри туғилди, газеталарнинг бундай бирлашган сонларига газетхонлар юксак баҳо бермоқдалар. Газеталарнинг бундай бирлашган ҳар бир сони ўзига яраша мароқли бўлиб, катта идеологик куч ва қимматга эга. Айни вақтда уларда босилган материаллар жуда конкрет масалаларни ўз ичига олади.

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига ҳозирланаётган Тошкент журналистлари пролетар революцияси йўлбошчисининг собиқ Туркистон ўлкаси экономикасини ва маданиятини яшнатиш тўғрисида жуда катта ғамхўрлик қилганини ўзида акс эттирган тарихий ҳужжатларни яна халқимизнинг эсига туширимоқдалар. Газеталарнинг саҳифаларида «Ленин жумаликлари» рубрикаси пайдо бўлди. Шу рубрика остида берилган материалларда совет халқлари бузилмас дўстлигининг ижодкори Ильичнинг унутилмас образи тасвирлаб берилмоқда. Ленинча миллий сиёсати туфайли социализмнинг чинакам машъалига айланган ва коммунизм қураётган Ўзбекистоннинг муваффақиятлари кўрсатиб берилмоқда.

Газеталар, радио, телевидениенинг бевосита бурчи шуки, деб таъкидланди конференцияда, улар совет тузумининг жозибадор кучини бўшаттиришга, сиёсатдан бехабар кишиларнинг онгини заҳарлашга уринаётган буржуа қаллобларини фош қилиб ташлашлари керак.

Газета, радио ёки телевидениенинг ҳар бир гапи мўлжалга бориб тегадиган ўқдек ўткир бўлмоғи учун журналистлар ўз газетхонлари ёки тингловчиларини, уларнинг маънавий дунёсини, истак ва кайфиятларини яхши билишлари керак. «Правда Востока» газетаси «Халқлар дўстлиги бизнинг тақдиримизда» деган анкета тарқатиб, бу йўлда яхши ташаббус кўрсатди. Бу социологик тадқиқот социалистик интернационализм идеяларини яхшироқ пропаганда қилишда газетага ёрдам берди.

* * *

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов конференциянинг самарали ишига якун ясади. Р. Н. Нишонов партия ташкилотлари олдига партия ўқуви системасида интернационал тарбияни янада кучайтириш юзасидан конкрет вазифалар қўйди. Конференция тавсиянома ишлаб чиқди. Бу тавсияномада партия ўқуви системасида ва комсомол сиёсий маорифи системасида интернационал тарбияни янада такомиллаштириш йўллари белгилаб берилди

Республика конференциясидан репортажни ёзиб олган ЎзТАГ мухбирлари — Р. ГРИШИН, Г. ЛИПШИЦ.

Карл Маркс туғилган куннинг 150 йиллигига

МУҚАДДАС ЗИЁРАТГОҲ

Ватанимиз пойтахтида Карл Маркс ва Фридрих Энгельс номлари билан аталувчи осойишта шинамгина бир кўча бор. Шу кўчадаги бешинчи уй атрофи ҳамиша одамлар билан гавжум. Бу уйда бутун дунёдаги эрксевар инсоният учун азиз ва мўътабар зиёратгоҳ — К. Маркс ва Ф. Энгельс музейи жойлашган.

Музейни «Маркс ва Энгельс уйи» деб аташади. Музейга тинмай келиб турувчилар орасида мамлакатимизнинг турли бурчакларидан, Ер юзининг хилма-хил мамлакатларидан келган кексаёшларни, турли касб соҳибларини учратасиз.

Бу зиёратгоҳ икки буюк сиймо ҳаёти ва фаолиятига оид нодир, оригинал экспозициялар тўпланган ҳамда улар ҳақида энг мукаммал ҳикоя қилувчи дунёда биринчи музейдир.

Музей 1962 йилда ташкил этилган. Лекин, ҳозир унинг залларида намойиш қилинаётган экспозициялар дунёдаги кўпгина мамлакатларда яшовчи ва Маркс-Энгельс таълимотини қадрловчи синчков кишилар меҳнати билан қарийб 40 йил мобайнида тўпланган. Бунда Маркс авлодидан бўлган кишилар ва қардош компартияларнинг хизмати айниқса катта. Улар илмий коммунизм ғояларини дунёда биринчи бўлиб амалга оширган, буюк таълимотни татбиқ этиб, Улуғ Октябрь ғалабасини таъминлаган ленинизм Ватанига Маркс ва Энгельс ҳаёти, фаолиятига доир материалларни сидқидиллик билан ҳадя этдилар. Дунёнинг турли чеккаларидан музей адресига ҳали ҳам қимматли оригинал материаллар, фотосуратлар ва совғалар келиб туради.

Карл Маркс туғилган куннинг 150 йиллиги арафасида музей заллари айниқса одамлар билан гавжум. Экскурсиячилар группаларининг бири келиб, бири кетиб турибди. Ана шундай группалардан бири билан музей экскурсоводи бошчилигида пастки қават фойесидан иккинчи қаватга кўтариламиз. Ҳамма экскурсовод тушунтиришларини эътибор билан тинглайди. Кўзлар эса буюк ҳаёт саҳифаларини ҳикоя қилувчи экспонатларда...

Музей экспозицияси украиналик санъаткорлар Е. Белостоцкий ва Ю. Фридманнинг «Коммунизм машъаллари» деб аталган скульптура композицияси билан бошланади. Тошдан ўйиб ишланган бу санъат асари Маркс — Энгельс — Ленин таълимоти ва ишларининг монолит бирлиги ҳамда буюк сиймоларнинг улуғворлиги ғоясини ўзида мужассамлаштирган.

Биринчи залга кириб борамиз. Унлаб қўлёзмалар, китоб, гравюра ва фотосуратлар Маркснинг болалик ва ўспиринлик чоғлари, гимназия талабаси ва студентлик йилларидан, унинг буюк илмий кашфиётлар йўлидаги илк изланишларидан ҳикоя қилади. Маркснинг болалиги ўтган Трир шаҳри панорамаси, у 12 ёшидан 17 ёшигача таълим олган Трир гимназиясининг фотосурати, 17 ёшлик Маркснинг ўқув юртини битириш арафасида ёзган «Успириннинг касб танлашдаги ўйлари» деган иншоси қўлёзмаси кишида ажиб таассуротлар қолдиради.

Гимназияни тамомлагач, Маркс 1835 йилда Бонн университетининг юридик факультетига ўқишга киради. Бир йил кейин эса Берлин университетига ўтади. Экспозициялар орасида Маркснинг университет йилларида отасига ёзган ва бирдан-бир сақланиб қолган ягона хати бор:

«...Биринчи семестр мобайнида кўп кечаларни бедор ўтказдим, кўп ички ва ташқи туғёнларга бардош бердим». Бу сатрлар ёш студентнинг ўша даврдаги ғоявий изланишларини яққол ифодалайди.

Университетда Маркс юридик фанларни умумназарий ва социал пландагина ўрганади, у кўп вақтини фалсафа ва тарихга бағишлайди. Кўз олдимизда немис классик идеализмининг машҳур намояндалари Кант, Фихте, Гегель ва материалист файласуф Фейербах асарларининг қадимги нашрлари. Студентлик йилларида Маркс бу китобларни жуда диққат билан ўрганган.

Маркснинг университетни тамомлаганлиги ҳақидаги гувоҳнома ва, шунингдек, унга фалсафа доктори илмий даражаси бериш тўғрисидаги дипломни ҳаяжон билан кўздан кечирамиз. Шу ҳужжатлар ёнгинасида унинг «Демокрит натурфилософияси билан Эпикур натурфилософияси ўртасидаги тафовут» темасида ёзган докторлик диссертацияси турибди.

Бу ерда К. Маркснинг ўз дунёқарашида идеализмдан материализмга ва революцион демократизмдан коммунизмга ўтиш жараёни, Ф. Энгельс билан дўстлашиб, пролетариатнинг материалистик илмий дунёқарашини биргаликда ишлаб чиқишга киришганликларини қадамба-қадам ҳикоя қилувчи заллардаги экспонатлар билан ҳам танишамиз. Сўнг «Коммунистик партия манифести»нинг яратилиши ва дунё бўйлаб тарқалиши тарихига бағишланган залга ўтамиз. В. И. Ленин марксизмнинг бу классик асарига юксак баҳо бериб: «Бу кичкинагина китоб бутун бир томларга арзийди: цивилизацияли дунёнинг уюшган ва курашаётган бутун пролетариати ҳанузгача унинг руҳи билан яшамоқда ва ҳаракат қилмоқда», — деб ёзган эди. Залдаги экспонатлар Лениннинг ана шу сўзларини тасдиқлаб турибди. Ҳозир «Коммунистик партия манифести» таржима қилиниб, нашр этилмаган мамлакат дунёда йўқ деса бўлади. Залда китобнинг 100 га яқин мамлакатларда миллий тилларда босилиб чиққан нусхалари бор.

«Манифест»нинг рус тилидаги илк нашри Г. В. Плеханов таржимасида 1882 йилда босилиб чиқади. Марксизм ғояларининг Россияда тарқалишига катта эътибор билан қараган Маркс ва Энгельс бу китоб учун махсус сўзбоши ёзиб берадилар. Улар сўзбошида Россия Европадаги революцион ҳаракатнинг илғор отряди деган янги, муҳим хулосани айтадилар. Экспонатлар орасида «Манифест»нинг махфий босмахоналарда босилган ёки қўлда кўчирилиб тарқатилган нусхаларини ҳам кўриш мумкин.

«Капитал» — Маркснинг асосий асари. Вильгельм Либкнехт ўз эсдаликларида ёзишича у бу асар устида 40 йил ишлаган. Мазкур асарни Маркснинг ўзи буржуазия ва шу жумладан хусусий ер эгалари бошига шу пайтгача ёғилган снарядларнинг энг даҳшатлиси, деб атаган. Ф. Энгельс эса «Капитал» хусусида «Ер юзида капиталистлар ва ишчилар мавжудлигидан бери ҳали бу даражада аҳамиятли бўлган бирорта китоб юзага келмаган эди...» — деб ёзган. В. И. Ленин эса бу улкан меҳнатни «асримизнинг буюк сиёсий-иқтисодий асари» деб улуғлайди. «Капитал»га бағишланган залнинг чор атрофи шифтгача жовондан иборат. Ҳаммасида «Капитал»нинг дунё халқларининг турли тилларида нашр этилган нусхалари тирбанд қилиб қўйилибди.

Бу ерда юзлаб том турли адабиётлар, ҳужжатлар, статистик маълумотлар бор. Марксизм-ленинизм институти ўн йиллар мобайнида изчиллик билан тўплаган бу ниҳоятда бой коллекция ўз иқтисодий назариясини яратишда Маркс синчиклаб ўрганган, тадқиқ қилган материаллардир.

Махсус зал Маркс ва Энгельснинг революцион Россияга муносабатлари ва Россия революцион ҳаракатининг истиқболлари ҳақида буюк сиймолар башорат қилиб айтган фикрлари билан таништиради. Маркс Россиядаги социал-иқтисодий аҳволни бевосита биринчи манбалардан ўрганган. У Герценнинг «Колокол» журналини диққат билан кузатиб борган, Н. Чернишевский ва Н. Добролюбов асарларини ўқиб, юксак баҳолаган. Маркс кўпгина рус революционерлари билан таниш бўлган, улар билан доимий алоқа қилиб турган.

Ниҳоят музейнинг марксизм-ленинизм ғоялари тантанасини кўрсатувчи залига ўтамиз. Бу ерда марксизмнинг гениал давомчиси В. И. Ленин назарий ва амалий фаолиятининг энг муҳим даврлари билан танишамиз. Халқаро майдонда ҳам иқтисодий, ҳам сиёсий соҳада жаҳон социализм системаси нуфузининг тинмай ўсиб бораётганлиги, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати замоннинг энг қудратли революцион кучига айланганлигини кўрсатувчи тасвирий ҳамда статистик материаллар марксизм-ленинизм ғояларининг буюк ўзгартирувчилик ва енгилмас кучини кўрсатиб турибди.

Бу музейни коммунистик тарбиянинг ажойиб мактаби деса бўлади. Унда мужассамланган салобатли мазмун кишига бир дунё маънавий куч бағишлайди, халқ бахти-саодати учун толмас курашчи бўлишга, мақсад йўлида чидам ва саботга ундайди.

Т. НАЖМИДДИНОВ.
Москва шаҳри.

МЕҲРИБОНЛАР

«Мен бундан бир неча йил бурун тери касаллиги — экземага мубтало бўлган эдим. Бу касаллик қўлимда бўлгани учун қишин-ёзин қўлқоп кийиб юришга мажбур бўлардим. Одамлардан ийманиб, қўлларимни кўрсатмасликка уринардим. Лекин, ҳамиша шундай қилиб юриш мумкин эмас. Маъракаларда, дастурхон атрофида жуда қийналардим, руҳан азоб чекардим. Баъзан юрагим сиқилиб йиғлардим ҳам. Врачлар дори-дармон беришарди. Бир-икки ҳафта тузалгандай бўлардим-да, яна касалим қўзғарди.

Бир куни зиёфатда атрофдагилардан уялиб, сиқилиб ўтирганимни ёнимдаги жувон сезиб, Октябрь районидаги 4-тери касалликлар диспансерига боришга маслаҳат берди. Эртасигаёқ диспансерга бордим. Мени бош врач Мажид Хўжаев қабул қилди. У киши менга қараб: «даволаймиз, албатта даволаймиз, қизим» дедилар.

Бир ой деганда бу касалдан мусаффо бўлдим.

Ҳурматли редакция, кишиларнинг дардига, руҳига малҳам бўлаётган, мени даволаган ана шу врачлар ҳақида ҳикоя қилишингизни жуда-жуда истардим.

Манзура Шокирова».

Бу диспансер Сағбон кўчасининг «Олча» деб номланган проезди ичкарисида экан. Каттагина ҳовли. Теварак-атроф чиннидек топ-тоза. Гуллар атрофидаги скамейкаларда беморлар чақчақлашиб ўтиришарди. Уларнинг чеҳрасида мамнунлик...

Бизни врач Раҳим Дадажонов қарши олди. У билан бош врач хонасига кириб бордик. Мажид ака диспансер шифокорларига беморлар томонидан келган илиқ ва самимий сўзлар ёзилган хатларни кўздан кечириб ўтирарди.

Бош врач билан ҳол-аҳвол сўрашиб, эндигина суҳбат бошлаган ҳам эдик, кўкрагида Ленин ордени порлаган нуроний бир мўйсафид хонага қулоч очиб кирди-да, Мажид акани бағрига босди.

— Раҳмат, ўғлим, асти кам бўлманглар, — мўйсафиднинг кўзларида қувонч порларди.

— Бурчимиз, отахон, раҳмат миннатдорчилигингиз учун, — деди Мажид Хўжаев самимий табассум билан.

Содиқ ота Абдужабборов «экзема невродермит» деган тери касаллиги билан ўн йил оғриган. Кўпгина врачларга мурожаат этган, лекин касаллик қайталайверган. Сўнгги вақтда Содиқ отанинг ҳаловати бузилган.

Ниҳоят, Содиқ ота диспансер шифокорларининг довруғини эшитиб келган. У мажид ака бошчилик қилаётган шифохонада 35 кун ётиб, дардидан мусаффо бўлиб кетган. Мана, худди шу куни севинчи ичига сиғмаган Содиқ ота меҳрибон шифокорларини кўргани, уларга чексиз миннатдорчилигини билдиргани келибди.

Дарҳақиқат, бу ердаги моҳир шифокорлар қўлидан жуда кўп беморлар даво топишган. Агар таклифлар дафтарини варақлар экансиз, унда даволаниб кетган қанча-қанча кишиларнинг ёзиб қолдирган юрак сўзларини ўқийсиз.

Диспансер врачлари худди бир оила аъзоларидек ҳамжиҳат, ҳамфикр. Агар бирор хил тери касалликнинг диагнозини аниқлашда қийинчилик туғилгудек бўлса, уни топиш ва даволаш учун ҳамма шифокорлар бош қотиришади, биргалашиб, бамаслаҳат иш тутишади. Диспансерда эришилаётган муваффақиятларнинг боиси ҳам ана шунда.

Шифохонада ҳар ой бир марта илмий конференция ўтказилади. Конференцияда тери касалликларининг келиб чиқиш сабаблари, уларнинг олдини олиш, диагностикаси, янгича даволаш усуллари каби муҳим масалалар муҳокама қилинади.

Масалан, ўтган йили «воскульт аллергияси» деган тери касаллиги пайдо бўлди. Бу касалликка тўғри диагноз қўйиш ва уни муваффақиятли даволашда бирмунча қийинчиликка дуч келинади. Бу ҳол шифохона врачларини ташвишга солади. Касалликнинг келиб чиқиш сабаблари, ташқи белгиларига қараб аниқлаш ва даволашни илмий жиҳатдан асослаш лозим эди. Конференцияда бу ҳақда гапириб беришни врач А. Г. Мартиросянга топширишди. У медицинага доир илмий адабиётлардан фойдаланди, атоқли олимлардан маслаҳатлар олди. Ниҳоят, «воскульт аллергияси»нинг диагностикаси ва уни даволаш тўғрисида доклад тайёр бўлди.

Диспансер шифокорлари тери касалликларининг пайдо бўлиши ва унинг олдини олишга алоҳида эътибор бериб, аҳоли ўртасида медицина пропагандасини кенг кўламда олиб бормоқдалар. Улар маҳаллаларда, мактабларда, завод-фабрика, корхона, муассасаларда тез-тез бўлиб, тери касаллигига қарши кураш чоралари ҳақида лекция ва суҳбатлар ўтказадилар. Биргина шу йилнинг ўзида юзга яқин шундай лекция ва суҳбат ўтказилди. Бу соҳада Р. Дадажонов, А. Г. Мартиросян, М. Хўжаев, М. Маҳмудова каби моҳир врачлар сидқидилдан иш олиб боришмоқда.

Диспансер шифокорлари тери касаллигининг ҳамма хилларини аниқ ҳисобга олиб боришади, уларга қарши дарҳол тиббий чоралар кўришади.

Бу соҳада уларга кўзга кўринган олимлардан И. А. Телешевский ва Х. Н. Ҳидиров ўртоқлар диспансерга тез-тез келишиб врачларга амалий ёрдам кўрсатишади, қимматли маслаҳатлар беришади.

Диспансер шифокорлари ўз ибратли ишлари учун ўтган йили область медицина ходимлари касаба союзи комитетининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланишди. Меҳрибон ва ғамхўр шифокорга беморлар ташаккури чексиз.

М. ИБРОҲИМОВ.

Суратда: (чапдан) Диспансернинг медицина ҳамшираси Инобат Эргашева, бош врач Мажид Хўжаев, врачлардан Раҳим Дадажонов, Алексей Мартиросян ўртоқлар беморларнинг касаллик тарихларини кўздан кечиришмоқда.

Н. Тўраев фотоси.

ГРАЖДАНЛАРНИНГ ТАКЛИФЛАРИНИ, АРИЗАЛАРИ ВА ШИКОЯТЛАРИНИ КЎРИБ ЧИҚИШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми меҳнаткашларнинг таклифлари, аризалари ва шикоятларини кўриб чиқиш тартиби тўғрисида Фармон чиқарди.

Мамлакатимизда коммунизм қурилаётган, социалистик демократия ҳар томонлама ривожлантирилиб такомиллаштирилаётган бир шароитда гражданларнинг таклифлари, аризалари ва шикоятларини тўғри ва ўз вақтида кўриб чиқиш тобора катта аҳамият касб этмоқда.

Сиёсий, иқтисодий ва маданий ҳаёт масалалари, қонунчиликни такомиллаштириш масалалари юзасидан гражданлар киритаётган таклифлар давлатни бошқаришда, давлат аппарати ишларини яхшилаш ва унинг фаолияти устидан контролни кучайтиришда, бюрократизм ва сансалорликка қарши курашда, социалистик қонунчиликни мустаҳкамлашда, меҳнаткашларнинг иштирок этиш формаларидан биридир.

Совет жамияти тараққиётининг ҳозирги шароитида шикоятлар, одатда, гражданларнинг ҳуқуқлари ва қонун билан қўриқланаётган манфаатларининг бузилганлиги фактларига муносабат билдириш формаси бўлиб, шу бузилишларини бартараф қилиш ва уларнинг олдини олиш воситасидир. Бу шикоятлар айни вақтда кўпгина давлат ва жамоат органлари ишида ҳали ҳам жиддий камчиликлар мавжудлигидан далолат беради.

СССР Олий Совети Президиуми барча давлат ва жамоат органлари зиммасига СССР гражданларига ёзма ҳамда оғзаки шаклдаги таклиф, ариза ва шикоят билан мурожаат қилиш юзасидан берилган ва гарантиялаб қўйилган ҳуқуқларни амалга ошириш учун зарур шарт-шароитлар яратиб бериш мажбуриятини юклади.

Давлат органлари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, колхозлар ва бошқа кооператив ҳамда жамоат ташкилотлари, уларнинг раҳбарлари ва бошқа мансабдор шахслар, дейилади Фармонда, гражданларнинг таклифлари, аризалари ва шикоятларини қабул қилишлари ҳамда уларни ўз ваколатлари асосида ҳал этишлари зарур. Давлат органлари гражданларнинг таклифлари, аризалари ва шикоятларини СССР Конституцияси, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Конституцияларида, ССР Иттифоқи, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг қонунларида ўзларига берилган ваколатга мувофиқ ҳал этадилар.

Гражданларнинг таклифлари, аризалари ва шикоятларини ўз вақтида кўриб чиқиш мақсадида:

Гражданлар ўз таклифлари ва аризаларини шу масалаларни бевосита ҳал қилиб бериши лозим бўлган давлат органларига, корхоналарга, муассасаларга ва ташкилотларга ёки мансабдор шахсларга беришлари лозим;

хатти-ҳаракатлари устидан шикоят қилинадиган давлат органи, корхона, муассаса, ташкилот ёки мансабдор шахс қайси органга ёки мансабдор шахсга бевосита бўйсунса, шикоятлар худди ана шу органларга ёки мансабдор шахсларга берилади.

Узининг юқори органлари бўлмаган колхоз ва бошқа кооператив ташкилотлар аъзолари умумий йиғилишларининг қарорлари устидан, шунингдек меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг раҳбарлиги остида ишловчи ташаббускор жамоат органларининг қарорлари устидан ёзилган шикоятлар тегишли маҳаллий Советнинг ижроия комитетига берилади.

Қонунда назарда тутилган ҳолларда шикоятлар район, (шаҳар) халқ судига берилиши мумкин.

Таклифлар, аризалар, ёки шикоятларда кўтарилган масалаларни ҳал қилиш ўзларига тааллуқли бўлмаган давлат органлари корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва уларнинг мансабдор шахслари мазкур таклифлар, аризалар, ёки шикоятларни беш кун муддатдан кечиктирмай тегишли муассасаларга юбориб, бу ҳақда арз этувчига маълум қиладилар, арз этувчиларни шахсан қабул қилган чоқларида эса уларга таклиф, ариза, ёки шикоят билан қаёққа мурожаат қилиш кераклигини тушунтириб берадилар.

Мансабдор шахснинг хатти-ҳаракатлари устидан гражданлардан тушган шикоятларни шу мансабдор шахсларнинг кўриб ҳал этиши учун юбориш тақиқланади.

Уз аризаси ёки шикояти юзасидан қабул қилинган қарорга рози бўлмаган граждан шу қарорни қабул қилган давлат органи, корхона, муассаса ёки ташкилот бевосита бўйсунувчи юқори органга мазкур қарор устидан шикоят қилишга ҳақлидир.

Ариза ва шикоятлар ҳамма органларда узоғи билан бир ой муддат ичида ҳал қилиниши керак. Қўшимча ўрганиш ва текширишни талаб қилмайдиган ариза ва шикоятлар эса дарҳол ҳал қилинади, лекин бу муддат ҳар ҳолда ариза ва шикоят масаланинг моҳияти бўйича ҳал қилиб бериши лозим бўлган органга тушган вақтдан бошлаб 15 кундан ортмаслиги керак.

Барча давлат органлари ўзларига бўйсундирилган корхоналар, муассасалар ва ташкилотларга гражданларнинг таклифларини аризалари ва шикоятларини кўриб чиқиш ишлари қай ҳолатда эканлигини мунтазам равишда текшириб туришга, гражданларнинг ҳуқуқларини ва қонун муҳофаза қилаётган манфаатларини бузишга ҳамда қайта-қайта ариза ва шикоятлар тушишига олиб келаётган сабабларни ва шароитларни йўқотиш чораларини кўришга мажбурдирлар.

Гражданларнинг таклифларини, аризаларини ва шикоятларини кўриб чиқиш учун белгиланган тартиб бузилган, таклифларга, аризаларга ва шикоятларга нисбатан сансалорлик қилинган, бюрократларча муносабатда бўлинган тақдирда, бунинг учун айбли бўлган мансабдор шахслар амалдаги қонунларга мувофиқ интизом жавобгарлигига тортилади.

Туҳмат қилиш мақсадида шикоят ёки ариза берган граждан амалдаги қонунларга мувофиқ жавобгарликка тортилади.

Гражданларнинг таклифларини, аризаларини ва шикоятларини кўриб чиқиш чоғида совет қонунларига риоя қилинишини мунтазам равишда назорат ва контроль қилиб туриш прокуратура ва халқ контроли органларига топширилди.

Иттифоқдош республикалар Олий Советларининг Президиумларига иттифоқдош республикаларнинг қонунларини ушбу Фармонга мувофиқ ҳолга келтириш топширилди. (ТАСС).

ЁРҚИН ЙЎЛ

1943 йилнинг қаҳратон қиши. Тошкент вокзали одамлар билан тўла. Этни жунжитувчи совуқ шамол эсаяпти. Перрон ёнида ва кутиш жойларида юзларини ажин босган нуроний кексалар, хотин-ҳалажлар, мурғак болаларини бағрига босиб олган ёш жувонлар яқин кишиларини фронтга сафарбар қиляпти.

Урта бўй, қотмадан келган бир киши болаларнинг овози эшитилган тарафга аланглаб, қарайди. Унинг кўзида ёш томчилари ялтираб кетгандай туюлди.

— Фарзанд уволи кўр қилгурлар, — дея пичирлайди у.— Уруш болаларни оталардан, оталарни болаларидан жудо қиляпти.

Уйчан кўзларини бир нуқтага тиккани ҳолда паришонлик билан перроннинг дам бир томонига, дам иккинчи томонига аста юриб шуларни ўйлайди.

Москва-Тошкент поезди яна ярим соатдан кейин биринчи платформага келиб тўхтайди. Ҳамид ака соатига қаради.

— Ишларимиз яхши боряпти-ку! Сиз нималарни ўйлаяпсиз Ҳамид Мансурович? — аста сўради унинг ҳамроҳи — мактаб бўйича болалар инспектори.

Ҳамид Мансурович ҳамроҳининг кўзларига боқди:

— Кутишга-ку, кутиб оламиз. Аммо, турар-жой, озиқ-овқатимиз уларга етарли бўлармикин?

— Ҳаммаси жойида бўлади, — деди инспектор.

— Бугун Тошкентга одатдагидан ташқари кўп бола келиши кутилади. Мактабимиз ёнида яшовчи хонадон аҳолиси билан келишиб, қўшимча жойлар ҳозирламасак бўлмайди, — Ҳамид ака шундай дея шеригига ўгирилди.

— Маъқул гап. Олдиндан тайёргарлик кўрамизми?

— Ҳа, шундай қилишимиз лозим.

Болалар уйининг директори илтимоси билан инспектор яна мактабга қайтди. Ўқитувчилар яна 50 нафар болага қўшимча жой ҳозирладилар.

...Эски ЗИС машинаси Вокзалдан шаҳар кўчалари томон йўл олди. Беш, олти, саккиз, ўн ёшлардаги ғамгин қиёфадаги болалар брезент ёпилган машина кузовида олазарак бўлиб йўлларга термулиб кетишяпти. Улар орасида турли миллат вакилларининг фарзандлари бор.

Машина Чарх-Камолон маҳалласининг эгри-бугри кўчаларидан ўтиб, икки тавақали дарвоза олдига келиб тўхтади. Маҳалланинг бутун аҳли ота-онасиз қолган болаларни кутиб олиш учун кўчага чиққан эдилар.

— Ўша дамларни ҳечқачон эсдан чиқармайман, — деб хотирлайди Ҳамид ака. — Биз болаларни кутиб олдик-да кўп ўтмай кичкинтойларни ювинтириб, янги уст—бош кийгазтирдик. Узоқ йўл босиб келган болалар ўз уйларида ётгандек дам олишди. Лекин, Галина исмли бир қизча. мендан нарига кетмай олдимда парвона эди. Галинани ўша куни уйга олиб кетдим. У кўп ўтмай қизим Раъно, ўғлим Пўлатжон билан аҳил ва иноқ бўлиб кетди.

Мактабимизда ҳам ишлар жонлантирилиб юборилди. Қийинчилик, Улуғ Ватан урушининг оғир йилларида партия ва ҳукуматимиз болаларга чексиз ғамхўрлик қилиб, оғир шароитда моддий. томондан етарли таъминлаб турди.

— Ҳамид ака, ўша пайтдаги шогирдларингиз сизни эслаб туришадими?

— Бўлмасам-чи! Юқорида номи тилга олинган Галина Тимофеева ҳозирда болалар врачи. Ота-онасини фронтда йўқотган бу қиз оиламизнинг энг яқин кишиси бўлиб қолди. Камол Шокиров эса олий маълумотли доришунос. Иван Аносин қурувчи, Эрмурод журналист.

Ҳамид ака Мансуров умрининг ярмидан кўпини халқ маорифи соҳасига бағишлаган. У Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг биринчи кунлариданоқ халқ маорифи ишларини ташкил қилиш, ёшларга билим бериш, катта ёшдаги кишилар орасида саводсизликни тугатиш ишлари билан шуғилланди.

Камбағал деҳқоннинг ўғли Ҳамид ёшлик даврини оғир шароитда ўтказди. Зеҳнли, ақли-ҳуши жойида бўлган ёш Ҳамидни бекободлик коммунистлар 1920 йили Самарқанд шаҳридаги ўзбек ўқув юртига ўқишга юборишди. Ҳамид шу ерда комсомол сафига кирди, ўқиди, сўнгра Бекободга қайтди. Ўшандан бери у халқ маорифи соҳасида ишлаб келяпти.

Партия ва ҳукуматимиз Ҳамид ака Мансуровнинг кўп йиллик педагогик фаолиятини муносиб тақдирлади. У халқ маорифи аълочисидир.

Ҳамид ака ҳозирда ҳам ижодий меҳнат билан машғул. 1953 йилдан бошлаб Жамоат тартибини сақлаш министрлиги қарамоғидаги Тошкент шаҳар болаларни қабул қилиш ва жойлаштириш билан шуғуллanувчи уйда ишлаяпти.

— Мен халқ маорифи соҳасида салкам 45 йилдан бери ишлаб келаяпман. Партия ва ҳукуматимизнинг ёш авлодга, халқимизга маориф соҳасида кўрсатаётган чексиз ғамхўрлигининг шоҳидиман. Октябрь ҳар бир совет хонадонига озодлик, бахт-саодат, маърифат ва маданият киритди. Бу самараларни ҳар бир киши қадрлаши лозим, — дейди ўқитувчилар отахони Ҳамид ака Мансуров.

Х. ШАРИПОВ,
Ф. АБДУРАҲИМОВ.

«ТАШАВТОМАШ» заводи коллективи беш йиллик вахтасида янгидан-янги ютуқларни қўлга киритмоқда. Машинасозлар қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари учун ҳар йили минглаб прицеплар тайёрлаб беришмоқда. Улар беш йилликнинг учинчи йилида ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини барвақт адо этиш йўлида мусобақани кун сайин кучайтираётирлар. Корхона аҳли 1 Май кунига муносиб меҳнат туҳфалари билан келди. Суратда: заводнинг йиғув цехи акс эттирилган.

В. Салов фотоси.

МАҲАЛЛАДА БАҲОР БАЙРАМИ

Байрамлар — тинч ҳаёт ва фаровон турмуш рамзидир. Ҳозирги ҳур ва тўкин-сочин ҳаётимиз бунинг ёрқин инъикосидир Ҳалқимизда турли байрамлар, йил фасллари билан боғлиқ сайллар, янгича тўйлар ўтказиш кейинги вақтларда одат тусига кириб бораяпти. Халқимизнинг миллий байрамлари кўп. Шулардан Наврўз байрами, Лола ва Қизилгул сайллари дала-боғлар чирой очган, қир-адрларга гул-чечаклар сочилган баҳор кунларида ўтади.

Кечагина Октябрь районидаги «Қўштут» маҳалла аҳолиси катта шодиёна — баҳор байрамини нишонлади. Байрам зўр шодухуррамлик билан ўтди. Бунинг боиси жамоатчилик баҳор байрамига қўшиб шу маҳалла комитетининг раиси Каюмхўжа ака Мансуровнинг етмиш ёшлик тўйини ҳам кенг нишонлади.

Қаюмхўжа ака Мансуров 35 йилдан бери «Қўштут» маҳалла комитетининг раиси. Шу ўтган давр мобайнида у маҳалла халқи хизмати йўлида самарали ишлади. Кишиларга меҳрибон бу актив жамоатчи яхши хизматларининг сони-саноғи йўқ. Унинг айниқса ёшлар ўртасида олиб борган ва бораётган таълим-тарбия ишлари диққатга сазовор. Йигирма йилдан бери партия аъзоси Қаюмхўжа ака Мансуров Меҳнат Қизил Байроқ орденли 24-ўрта мактаб ота-оналар комитетининг раиси ҳамдир.

...Соат ўн икки. Кенг ҳовли саҳни байрамлардагидек безатилган, унда хушнудлик ва шўх кулги-қаҳқаҳа ҳукм суради. Маҳалланинг кекса-ёшлари, узоқ-яқин маҳаллалардан келган ҳурматли меҳмонлар тўкин дастурхон атрофида давра олишган. Ҳамма байрам тантанаси бошланишини сабрсизлик билан кутади.

Мана, Октябрь район ижроия комитети раисининг штатсиз ўринбосари, «Октябрь 40 йиллиги» маҳалла комитетининг раиси Расул Раҳмонов байрам тантанасини очади ва барчани шодиёна кун билан муборакбод этади. Навбатда сўзга чиққан маҳалла активи Ислом ота Ризахўжаев маҳаллада кейинги вақтларда амалга оширилган ишлар ҳақида гапиради.

— Маҳалламиз ободлашиб боряпти, — дейди Ислом ота ўз сўзида, — бу соҳада кўпгина ибратли ишлар амалга оширилди. Мавжуд барча ариқлар тозаланиб, бетон ётқизилди. Кўчалар, йўлкалар тартибга солинди, асфальтланди. Янги клуб-чойхона ишга туширилди. Омборхона қурилди.

Октябрь район ижроия комитетининг вакили Ғ. Сафаев Қаюмхўжа ака Мансуров, маҳалла ободончилигида жонбозлик кўрсатган Саидқосим ака Олимжонов, Собиржон Акромовларга Фахрий ёрлиқлар топширди.

Маҳалла жамоатчилиги ва байрамга ташриф буюрган «Шарқ ҳақиқати» маҳалла комитетининг раиси, ёзувчи Собир Юнусов, «Суръат» маҳалла комитетининг аъзоси Низом Носировлар юбиляр Қаюмхўжа акани муборак етмиш ёши билан қизғин табрикладилар. Сўнгра маҳалла активларидан йигирма кишига турли байрам соғвалари тортиқ қилинди.

Қўшиқ соҳиблари Зайнаб Полвонова, Мамат Каримов, Охунбобоев номли Октябрь район маданият уйининг ёш санъаткорлари ҳамда орденли 24-мактаб бадиий ҳаваскорлари маҳалла баҳор байрамига ўзларининг қувноқ куй-қўшиқлари билан файз киритишди. Дилрабо куй садолари билан бошланган байрам шодиёнаси кечгача давом этди.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ.

ҚИШЛОҚ ЯНГИЛИКЛАРИ

ДАРЁ УСТИДА КЎПРИК

Янгийўл районидаги Киров номли колхозни Чирчиқ дарёси билан боғлайдиган кўприк яроқсиз ҳолга келиб қолган эди. Яқинда бу ерда темир-бетон заводи коллективи билан колхозчилар ҳамкорлигида янги кўприк қурилди.

ҚУРТХОНА

Колхозда узунлиги 125 метр, эни 16 метр бўлган қуртхона фойдаланишга топширилди. Колхоз правлениеси яқин орада яна шундай учта қуртхона қуришга қарор қилди.

И. ЎРИНБОЕВ.

ТОМОШАБИНЛАР ХУРСАНД

Бўка районидаги «Гулистон» колхози клубида тошкентлик санъаткорлар «Парвона» спектаклини кўрсатишган эди. Ҳамза номли академик драма театри коллективи колхозчилар ҳузурига яна меҳмон бўлиб келди. Бу сафар «Аяжонларим» комедияси кўрсатилди.

ЧОРВАДОРЛАР КЕНГАШИ

Шу хўжаликда район чорвадорларининг конференцияси бўлиб ўтди. Бунда чорва экономикасини яхшилаш, нарядсиз ҳақ тўлаш, звено системасининг афзалликлари ҳақида фикр алмашилди, илғорлар ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар.

Х. НОРМАТОВ.

ҲОВЛИ ТЎЙЛАРИ

Оққўрғон марказидаги Школьная кўчасида қад кўтарган кўпқаватли янги уйда ҳовли тўйлари бўляпти. 9-механизациялашган кўчма колонна қурувчилари 36 оилага янги квартира калитини топширдилар.

М. КАНЗАФАРОВ.

ЯНГИ МАРШРУТ

Эски Тошкентдан «Москва», «Ленинград» колхозлари орқали ГЭСгача янги автобус қатнайбошлади.

Ў. ЙЎЛДОШЕВ.

ШАҲАР БАЙРАМ ЛИБОСИДА

ДИЛИМИЗДА БАҲОР, ЭЛИМИЗДА БАҲОР

Кўклам севинчи ва гўзаллиги Май байрамининг завқ ва шавқига қўшилиб, одамларга ҳузур-ҳаловат ҳадя этади. Қир ва адрлардан, мевазор боғлардан ошиб келган баҳор шаҳримиз кўчаларида, хиёбонлари ва гулзорларида ҳам кезиб юрибди. Бу улуғ айёмга ҳар бир корхона, ҳар бир ташкилот, ҳар бир меҳнаткаш ўз совғаси ва тараддуди билан келган.

ҲОВЛИ ТЎЙЛАРИГА МАРҲАМАТ

Май байрами арафасида гўзал Тошкентимизда янгидан янги осмонўпар бинолар қад кўтарди. Шаҳар ижроия комитети байрам кунларида аҳолига 60 минг квадрат метр уй-жойни совға қилади. Бундай уй-жойларнинг кўпчилиги Чилонзор, Высоковольтний массивларида, Қорақамишда қурилган.

Ҳовли тўйи ўтказишга тайёргарлик кўраётган ҳамшаҳарларимиз боғча ва мактаб ёшидаги болаларининг тақдири тўғрисида қайғуришмаса ҳам бўлади. Қурувчиларимиз турар-жойлар билан бирйўла кўплаб боғча ва ясли биноларини ҳам қуриб фойдаланишга топширишди. Ҳеч шубҳасиз тошкентлик бинокорлар ҳамда қардош Москва, Ленинград ва бошқа шаҳарларнинг бунёдкорлари меҳнати билан вужудга келган янги турар-жой бинолари ҳамшаҳарларимизга манзур бўлади.

«КЎНГЛИНГИЗ НИМАНИ ТУСАЙДИ?»

Шаҳар умумий овқатланиш бошқармаси ва шаҳар савдо бошқармаси ҳам байрам кунларида намунали савдо хизматини йўлга қўйиш юзасидан зарур тадбирларни амалга оширди.

Янгидан бир неча савдо тармоқлари ишга туширилди. Навоий кўчасида, Чилонзорда, Луначарский шоссесида ва бошқа кўчаларда янгидан қурилган кийим-кечак, уй-рўзғор буюмлари, сабзавот маҳсулотлари билан савдо қилувчи магазинлар ишлай бошлади. Ўша кунлари шаҳримиздаги ресторанлар ва кафелар, ошхоналарнинг қўли гул пазандалари ўзларининг бутун маҳоратларини ишга солиб, лаззатли ва мазали таомлар тайёрлайдилар. Ресторан ва кафеларда ёзги шийпонлар очилиб, улар байрам столлари билан безатилади. Уй бекаларининг хизматини енгиллаштириш тадбирлари ҳам кўриб қўйилди.

Байрам арафасида Қўғирчоқ театри атрофида ярим фабрикат озиқ-овқат маҳсулотлари кўргазмаси ташкил этилади. Бу ердан кўнглингиз тусаган таом учун керакли хом ашё маҳсулотларини харид қилиб олишингиз мумкин. Бундан ташқари, Чилонзор массиви, Студентлар шаҳарчасида ҳам ана шундай кўргазмалар ишлаб туради. Барча магазинларда ярим фабрикат ва кондитер маҳсулотларининг тури кўпаяди.

Кўчма савдо дўконлари ҳамшаҳарларимиз хизматида бўлади. Хиёбонлар ва майдонларда юзлаб лотоклар, павильонлар, буфетлар савдо қилади.

ТОМОША ҚИЛИНГ, ДАМ ОЛИНГ

Кейинги вақтларда шаҳримиздаги театр коллективлари кўплаб янги асарларни саҳналаштирдилар. Байрам кунлари Алишер Навоий номли Катта опера ва балет театри, Муқимий номли, Ҳамза номли академик драма театрлари ўзларининг ана шу асарларини намойиш қиладилар. Шаҳар ижроия комитети кинофикация бошқармаси жойларда тарихий революцион, илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмларни кўрсатишни мўлжаллаб турибди. Куйбишев, Калинин, Охунбобоев номли майдонларда ва бошқа аҳоли кўп тўпланадиган жойларда бепул кинофильмлар кўрсатилади. Эстрада оркестри санъаткорлари, бадиий ҳаваскорлар ҳам сиз ёқтирган куй ва рақсларни ижро этадилар.

МАРОҚЛИ, ЗАВҚЛИ

Май байрами кунлари шаҳримиздаги маданият ва истироҳат боғлари меҳнаткашлар ҳордиқ чиқарадиган оммавий сайлгоҳга айланади. Бу жойларда меҳнат ва революция ветеранлари, ишлаб чиқариш донгдорлари, адабиёт ва санъат юлдузлари билан учрашувлар бўлади.

Байрам кунларида физкультура ва спорт ишқибозлари истаклари ҳисобга олиниб, спорт майдонлари, югуриш йўлкаларида турли хил мусобақалар ўтказилади.

Охунбобоев номли, Киров, Куйбишев, Ҳамид Олимжон, Навоий номли маданият уйлари ҳам томошабинларга эшикларини очиб қўядилар. Ана шу маданият уйларида ёшларнинг баллари, карнаваллар ўтказилади. Тематик кечалар уюштирилади. Бу кечаларга кекса авлод вакиллари таклиф этилади. Улар ёшларга ўтмиш лавҳаларидан ҳикоя қилиб берадилар.

Бир сўз билан айтганда, меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни — 1 Май ҳамма ерда катта тантанага куч ва қудратимизнинг намойишига айланади.

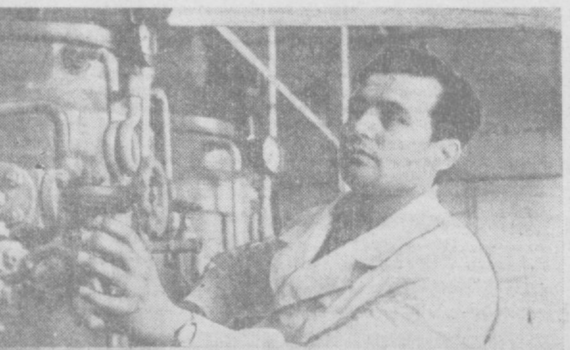

Тошкентдаги химия-фармацевтика заводи ишчи-хизматчилари баҳор байрамини меҳнатда катта муваффақиятлар билан кутиб олишмоқда. Суратда: майолди меҳнат вахтасининг пешқадам смена бошлиғи ўртоқ Р. Қосимов.

М. Нуриддинов фотоси.

Янгийўл шаҳар маданият уйида олти ойлик машинкада ёзиш курси ташкил қилинган. Бу ерда 57 киши ўқимоқда. Суратда: группалардан биридаги машғулот пайти.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ).

КЕКСА БАСТАКОР

Шанба оқшоми. Чойхона маҳалла ёшлари ва мўътабар кексалар билан гавжум.

Ҳамманинг нигоҳи чойхона сўрисида ўз тенгдош — улфатлари қаторида ўтириб, танбур чертаётган мўйсафид санъаткорда. Танбурнинг дилхуш навоси тингловчиларни гўё сеҳрлаган.

Шахсий пенсионер Шоасқар ота Шоумаров қўлига ликопча олиб, танбур куйига жўр бўла бошлади:

Бир кун мени ул қотили девонавор ўлтирғуси...

Навоийдан! Ҳа, ҳозирги муаззам кунларда улуғ устоднинг ғазалларини табаррук отахонларимиз куйламоқдалар, ундан завқ, шавқ олмоқдалар.

Бундай кўнгилли навоийхонлик ҳар шанба оқшомида такрорланиб туради. Уни атоқли бастакор Имомжон Икромов бошқариб боради...

Камтарин ва камсуқум бастакорнинг «Тез геринг», «Мирзачўл», «Яли-яли», «Оҳангарон», «Колхозчи қиз ёрим бор...» каби қувноқ яллалари, «Ёр армуғони», «Ул қаро кўз», «Қора соч», «Ўйнасин», «Анор баҳона», «Индамади, «Айтаман» каби лирик куйлари-қўшиқлари кимларнинг дилини хушнуд қилмаган, дейсиз.

Ўзбек миллий музика санъатининг ривожланишига салмоқли ҳисса қўшган санъаткор ҳозир шахсий пенсионер. Лекин, куйсиз, қўшиқсиз яшай олмайди у. Бастакор ғайрат камарини маҳкам боғлаб, янги куйлар ижод этмоқда.

Ҳозир санъаткор ёшлар билан тинимсиз иш олиб бормоқда. У хушхон хонандаларимиз Алижон Эркаев, Абдуваҳоб Эргашев, Изом Садриевларни ниҳоятда самимийлик ва талабчанлик билан тарбиялаб етиштирган севимли хонандаларимиз Ориф Алимахсумов, Берта Давидова, Неъматжон Қулабдуллаев, Мавлуда Аъзамова, ака-ука Шожалиловлар, Карим Мўминов, Шоҳидахоним Маъзумовалар эса Имомжон аканинг дил куйи, кўнгил ошёнидан толмас қанот пайдо қилиб, парвоз этган биринчи қалдирғочлардир.

Етук шоирларимиз З. Ҳабибий, С. Абдулла, Уйғун, Пўлат Мўмин, Ёнғин Мирзолар ҳам устод ижодхонасининг доимий меҳмонларидир. Имомжон Икромов билан ҳамсуҳбат бўлган шоирлар, касбдош санъаткорлар, тингловчилар беҳисоб, десак янглишмаймиз.

Имомжон ака халқ куйларини жондан севган, унга сидқидилдан меҳр қўйган санъаткорлардандир. У кўпгина халқ куйларини синчиклаб ўрганиб, таҳлил қилиб ривожлантирди. Халқ куйларига сўз топишда Навоийга мурожаат қилади, унинг ғазалларини такрор-такрор мутолаа қилади, мағзини чақади. Асрлар давомида халқ томонидан яратилиб, такомиллаштириб, қўшнай, сурнайларда ижро этиб келинган куйлардан «Муножот»га Навоийнинг «Кеча келгумдир, дебон ул сарви гулрў келмади» ва «Насри сегоҳ»га «Эй насимий, субҳ аҳволим...» деб бошланувчи ғазалларини басталаб Берта Давидова ва Ориф Алимахсумовлар ижросига тақдим этган у.

Уста санъаткор ҳали ҳам тетик ва ижоди баркамол. У шу кеча-кундузда Алишер Навоийнинг 525 йиллик юбилейига туҳфа тариқасида шоирнинг форс-тожик тилида ёзган муҳаббат, садоқатни тараннум этувчи ғазалларига куйлар басталамоқда.

Ўзбекистон ССР халқ артисти, бастакорлар отахони Имомжон Икромовга бардам ҳаёт, ижодий муваффақиятлар тилаймиз.

Р. ЛУТФУЛЛАЕВ.

ТОШКЕНТ ГАРНИЗОНИ ҚЎШИНЛАРИГА БУЙРУҚ

№ 31 1968 йил, 29 апрель Тошкент шаҳри.

1968 ЙИЛ БИРИНЧИ МАЙ ПАРАДИ ҲАҚИДА

§ 1

1968 йил 1 Май, меҳнаткашларнинг Халқаро Бирдамлик куни Тошкент шаҳрида В. И. Ленин номли майдонда эрталаб соат 9.00 да Тошкент гарнизони қўшинлари паради ўтказилади.

Парадни Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи қўшинлари қўмондони армия-генерали Н. Г. Ляшченко қабул қилади.

Қўшинлар парадига қўмондонлик қилиш менга топширилган.

§ 2

Қисм командирлари линейнийларни юборишлари ва қўшинларни тасдиқланган расчёт бўйича белгиланган вақтда парадга олиб чиқишлари керак.

Кийим формаси — ёзлик, байрам формасида бўлсин.

§ 3

Артиллерия салюти менинг кўрсатмамга мувофиқ берилсин.

§ 4

В. И. Ленин номли майдонда тартибни сақлашга умумий раҳбарликни Тошкент шаҳар гарнизонининг коменданти подполковник И. С. Рижикка юклайман.

Тошкент гарнизони бошлиғи Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи қўшинлари қўмондонининг биринчи ўринбосари.

генерал-лейтенант
С. БЕЛОНОЖКО.

= СПОРТ = СПОРТ = СПОРТ =

КОЛХОЗ-СОВХОЗ ЁШЛАРИ СПАРТАКИАДАСИ

«Пахтакор» жамияти область Совети область комсомол комитети билан ҳамкорликда колхоз-совхоз ёшлари ўртасида иккинчи спартакиада мусобақалари программасини бу сафар бирмунча кенгайтириб, яхши иш қилди.

Область спартакиадасида қатнашаётган спортчилар аввалига колхоз, совхоз биринчилигида, сўнгра район мусобақасида куч синашишди. Қишлоқ ёшлари ўртасида эркин ва классик кураш, волейбол, енгил атлетика ва бошқа турлар бўйича лаёқатли спортчилар етишиб чиқаётганлиги кишини қувонтиради. Бу соҳада айниқса Оққўрғон, Юқори Чирчиқ ва Калинин райони спортчилари бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Қишлоқ ёшлари иккинчи спартакиадаси программасига спортнинг енгил ва оғир атлетика, эркин ва классик кураш, миллий кураш, волейбол, механизаторлар кўп кураши турлари киритилган.

Дастлабки мусобақалар бўлиб ўтди. Оғир атлетика бўйича ўтказилган биринчиликда жиддий курашдан кейин саккиз очко тўплаган оққўрғонликлар биринчи ўринга чиқишди. Калинин район командаси иккинчи, Орджоникидзе район вакиллари учинчи ўринни эгаллашди.

Эркин курашда Ўрта Чирчиқ полвонларига тенг рақиб топилмади. Классик курашда эса Юқори Чирчиқ спортчилари ғолиб келишди.

Спартакиада программасининг уч туридан кейин умумкоманда ҳисобида Оққўрғон, Калинин район командалари пешқадамлик қилишмоқда.

Спартакиадада физкультура коллективлари командалари спортнинг уч тури—велоспорт, мерганлик ва шашка бўйича мусобақалашишяпти. Шашка бўйича бўлган биринчиликда Ўрта Чирчиқ, Юқори Чирчиқ, Орджоникидзе ва Бўка район командалари қатнашмаганлиги ишқибозларни хафа қилди. Қолган тўрт команда ўртасидаги кураш ҳам кескин ўтмади. Шашкачилар баҳси янгийўлликлар ғалабаси билан тугади.

Мусобақалар колхоз, район спорт базаларида ўтказилаётганлиги қишлоқда спортни оммавийлаштиришга ёрдам беради.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

Парашют билан сакраш.

Р. Шамсуддинов фотоси. (ЎзТАГ).

ҒАЛАБА ҚАЧОН КЕЛАДИ?

«Пахтакор» футболчилари якшанба куни Одессанинг «Черноморец» командасини қабул қилдилар. Бу ўйинга ишқибозлар катта умид боғлашган эди. Эҳтимол мана шу 6-учрашув ғалаба келтирар, деган ниятда стадионга келган томошабинлар бу сафар ҳам хурсанд қайтишмади. Ҳамшаҳарларимиз учрашувни зўр ғайрат билан ўтказмадилар. «Пахтакор»нинг пассив ҳаракатидан фойдаланган меҳмонлар биринчи бўлиб ҳисобни очдилар. 25-минутда Солохони алдаб тўпни марказга оширган Шиманович ҳимоячиларимизни доғда қолдирди. Штраф майдонига югуриб кириб келган Мирошин тўп урди.

Ўйиннинг иккинчи ярми ўтаётгандагина ўзбек футболчилари мағлубиятга учраётганликларини ҳис қилиб бироз жон койитдилар. 71-минутда Бектошев «Черноморец» ҳимоячилари оёғидан тўпни олиб, ҳисобни тенглаштиришга муваффақ бўлди.

Ҳамшаҳарларимиз ўйинида ғайрат-шижоат, ташаббускорлик етишмаганлиги учун бу учрашув ҳам рақибларнинг ўтган йилги иккала мусобақаси каби дуранг бўлиб тугади.

Шу куни бўлган саккиз ўйинда қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди: «Динамо» (Минск)—ЦСКА — 0:0; «Нефтчи» — «Динамо» (Тбилиси) — 1:0, «Шахтер» — «Торпедо» (Москва)—1:0, «Крилья Советов» «Заря» — 1:0, «Зенит» — «Динамо» (Москва) — 1:1, «Спартак» — «Торпедо» (Кутаиси) — 2:1, Кировобод футболчилари мавсумда биринчи ғалабани қўлга киритдилар. Улар «Арарат»ни 1:0 ҳисобида енгдилар. «Қайрат»нинг сира омади келмаяпти. Қозоқ футболчилари мавсум бошидан бери ҳали биронта тўп уролганлари йўқ. Сўнгги ўйинда улар Киев динамочиларидан 0:1 ҳисобида енгилдилар. Бир кун аввал «Локомотив» Ростов армиячиларини қабул қилиб, 4:1 ҳисобида ғалабага эришди.

Ҳозир 20 та команда ичида фақат уч коллектив — «Пахтакор», СКА ва «Қайрат» бирон марта ҳам ғалабага эришгани йўқ.

Турнир жадвалидаги аҳвол ҳозир қуйидагича:

КОМАНДАЛАР	У.	Т.	О.
1. «Крилья Советов»	5	5—2	8
2. «Динамо» К.	6	5—2	8
3. «Торпедо» М.	6	9—5	8
4. «Нефтчи»	6	6—2	7
5. «Локомотив»	5	6—3	7
6. «Спартак»	5	6—4	7
7. «Динамо» Мн.	5	4—1	6
8. «Зенит»	5	5—3	6
9. ЦСКА	5	4—2	6
10. «Динамо» Тб.	5	3—3	5
11. «Черноморец»	5	6—6	5
12. «Шахтер»	5	3—4	5
13. «Динамо» М.	6	4—5	5
14. «Пахтакор»	6	5—7	5
15. «Заря»	6	2—6	5
16. «Арарат»	5	5—5	4
17. «Динамо» Кд.	6	2—6	4
18. «Торпедо» Кт.	6	5—9	3
19. СКА Р.	5	6—10	3
20. «Қайрат»	5	0—6	1

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 18.00 — Май ғунчалари (кичкинтойлар учун).

Рус тилида: 18.30 — Жасур тикувчи (болалар учун мультфильм), 19.00 — Телеянгиликлар, 19.10 — Пойтахтимиз меҳмонлари.

Ўзбек тилида: 19.35 — Телеянгиликлар, 19.50 — Тошкент байрам арафасида, 20,20 — Кавказ асираси (бадиий фильм), 21.40 — Байрам базми.

23.30 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатишлар программаси. 18.00 — Бобик ва Барбос (болалар учун кинофильм).

Ўзбек тилида: 18,25 — Қувноқ шаҳарча (болалар учун кинофильм), 18.35 — Кўр музикант (бадиий фильм).

20.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 20.00 — Чўртон балиқ амри билан (болалар учун кинофильм), 20.45 — Салом, Москва (кинофильм), 22.20 — Эстрада концерти.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 30/IV да Қирқ қиз.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 30/IV да Сарвқомат дилбарим, 1/V да Аяжонларим, (эрталаб соат 11, кундуз 3 ва кеч 8 да).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 1/V да Жон қизлар (кундуз соат 12 да), Катта концерт (кундуз 4 да), Ёшликда берган кўнгил (кеч 8 яримда), Концерт (кеч 9 да, ёзги бинода).

КИНО

Одерда баҳор — «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ДРУЖБА», (кундуз ва кечқурун).

Фарҳод жасорати — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, Ғ. ҒУЛОМ, номли (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да).

Анна Каренина (кенг форматли, икки серияли фильм) — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Дастлаб тўрғайлар учиб келади — «МОСКВА» (кеч соат 9-45 минутда).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИ

1 майдан 10 майгача бўладиган СПЕКТАКЛЛАР РЕПЕРТУАРИ

1/V — чоршанба — эрталаб соат 11, кундуз 3 ва кеч 8 да АЯЖОНЛАРИМ.

2/V — пайшанба — кундуз соат 12 ва кеч 8 да ПАРВОНА.

3/V — жума — кеч соат 8 да БЎРОН ҚУШИ.

4/V — шанба — ҚИРОЛ ЛИР.

5/V — якшанба — ДУШМАНЛАР.

7/V — сешанба — ОЙ ТУТИЛГАН ТУНДА.

8/V — чоршанба — ҚОНЛИ САРОБ.

9/V — пайшанба — кундуз ва кечқурун ЎҒИРЛАНГАН УМР.

10/V — жума — БЎРОН ҚУШИ.

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРНИНГ РЕПЕРТУАР ПЛАНИ:

1/V — кундуз соат 2 ва кеч 8 да КАТТА КОНЦЕРТ.

2/V — кундуз соат 12 ва кеч 8 да КАТТА КОНЦЕРТ; БАЙРАМ КОНЦЕРТИ (рус тилида).

3/V — кундуз ОЛТИН КАЛИТЧА, кечқурун ТРАВИАТА (премьера).

4/V — кундуз ЭТИК КИЙГАН МУШУК, кечқурун КОНЦЕРТ.

6/V — ТРАВИАТА (премьера).

7/V — СПАРТАК (билетлар сотилган).

8/V — ШОИР ҚАЛБИ.

9/V — КОНЦЕРТ.

10/V — ЖИЗЕЛЬ (кундуз), ЛАЙЛИ ВА МАЖНУН (кечқурун).

Кундузги спектакллар соат 12 да, кечки спектакллар 7 яримда бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА

1 май кундуз соат 2 ва кеч 8 да, 2 май кундуз соат 12 да

КАТТА БАЙРАМ КОНЦЕРТИ

Концертда СССР халқ артистлари — Ҳалима НОСИРОВА, Мукаррама ТУРҒУНБОЕВА, Ғалия ИЗМАЙЛОВА; Ўзбекистон ССР халқ артистлари — Карим ЗОКИРОВ, Саттор ЯРАШЕВ, Жамол НИЗОМХЎЖАЕВ, Клара ЮСУПОВА, Ҳалима КОМИЛОВА; Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Эргаш ЙЎЛДОШЕВ, Михаил ДАВИДОВ, Асад АЗИМОВ ва халқ чолғу асбоблари ансамбли қатнашадилар.

Билетлар сотилмоқда.

ГРАЖДАНЛАР!

Хонада газ ҳиди сезилган тақдирда чекманг, ўт ва электр асбобларини ёқманг. Хонани шамоллатиб, 5-26-20, 5-26-21 телефонлари орқали тезликда авария хизмати слесарини чақиринг.

Унутмангки, ҳаво билан аралашган газ портлаши мумкин, шунинг учун газ ва газ аппаратларидан фойдаланиш қоидасига қатъий амал қилинг.

«Ташпромкоммунгаз» трести.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИГА

билет тарқатувчи район кассирлари

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай асосида тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Уйғур кўчаси, 2-уй.

Калинин район суд-прокуратураси ва адвокатураси коллективи район прокурори ёрдамчиси К. Жалиловга отаси

Жалил ЙЎЛДОШЕВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212. Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232, Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786. Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811 Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 08356. ИНДЕКС — 64697. № Б — 1852.